

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryüttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Réntek, december 31.

Mai számunk főbb közleményei:

Feloszlott aradi fogyasztási szövetség.
Szegeden tárgyalják a Haverda-pórt.
Görgey főbaja.
Az aradi diplomás kisasszonyok.
Hogy élünk száz év múlva.
Leesett az emeletről.
Csevegés a zsúrról.
Fordulat a válságban.
A lelkiismeretlen orvos.

Eredmény nélkül.

Arad, december 30.

Az esztendő végén végüket lelték azok a félénk, csenevész remények is, melyek az alkotmányos kibontakozás lehetőségén tengették magukat. Meg se lehetne mondani, miben hittek, mit vártak ezeknek a reményeknek gazdái. A bankkérdés dolgában Justh Gyula a szélső álláspont árbócahoz kötözte magát, nehogy a bécsi szírenhangok erőt vehessenek rajta. A király pedig elszoktatta a magyarokat attól, hogy tőle engedékenységet, fordulást várjanak. Csak csoda segíthetett volna, — a csodák pedig cserbenhagyták a magyar politikát.

Justh Gyula kihallgatása egészen úgy történt, ahogy a dolgok természetes következménye szerint várni lehetett. Justh Gyula garanciákat követelt a bank-szétválásra, a király ezt nem adta meg; Justh hazajött, Lukács László pedig újból a királyhoz ment, „hogy a felség további rendelkezéseit várja be.”

Ezek a továbbiak semmiesetre se lehetnek nagyon biztatóak. A mai audiencia az utolsó lehetőségét merítette ki a többséggel, — törvény- és alkotmány szerint — való kormányzásnak. Ezután csak hivatalnok-kormány, parlamenti bizalom híján levő kabinet, alkotmány ellenére való rendszer következhetik be. Elhozza maga jogtalanságaival az ország békéjének fölforgatását, a nyugodt nemzeti munkának megzavarását, a gazdasági állapot benuitát, hogy az indulatoknak bekövetkezendő szerepéről ne is szólnunk.

Es talán mindennek mégse kellett volna így történnie. Justh Gyula cselekvése az acélkemény következetességnek, a kimondott szóhoz való hűségnek mindenestre imponáló példáját mutatja. Az maradt, mint a többség vezére, a ki ellenzéki volt, a mikor Kossuthéktól szétváltak; az maradt, a királynak mondott szavában, a ki a pártgyűléseken programot mondott. A lelki meggyőződés teljességét érvényesítette a király előtt való percekben, s ha a korona a nemzeti vívmányokat a tiszta elvhűség jutalmául tartogatta volna, úgy Justh Gyulát illeték volna azo: talán a legméltóbban.

De Bécsben ezt se tudják kellően értékelni; előttük csak a maguk következetességének van értéke, annak a következetességnek, a mely a megtagadásban, a kosárban és a fügenyujtásban maradt egyforma. Mindaz, a mi

nem sikerült a szabadelvű-pártnak, nem sikerült a függetlenségi pártnak, nem Kossuthnak és most Justhnak se. A harcmodor, a kérés és követelés formája és körülményei mások voltak, az eredmény egyforma. Nem hajlott Bécs, a mikor a szabadelvű párt az ellenzék pressziójára hivatkozva követelt engedményeket; nem lett barátságosabb, a mikor ezeket a követeléseket a függetlenségi párt, mint kormányzó többség vette paizsára és nem érzi magát kényszerített helyzetben most se, a mikor a nemzeti követelések egy részének, egy darabjának megadása az egyedüli módként áll előtérben a nyugodt megoldásra.

A nyilatkozatból, a melyet Lukács László az audienciák végeztével tett, bizonyos szemrehányás kesereg ki Justh Gyula ellen. Hidat épített neki arra, hogy kormányképes pártot jelenthessen, s ő ezt a hidat lerombolta. S Lukácson kívül is lesznek, a kiknek az a felfogása, hogy Justh Gyulának másként kellett volna talán cselekedni. Hiszen az olyan kívánsághoz való ragaszkodás, amelyet a király semmi áron nem akar teljesíteni, s amelynek kiküzdéséhez egyelőre nincsen hathatós eszközünk: csak a válságnak örök időkre való kihuzását, ujrameg újra ismétlődését jelenti. Igaza van Justh Gyulának: ha most, ebben az egyben engedünk, mi lesz a többi kívánságainkkal, a gazdasági önállóság többi részének kiküzdésével. De ab-

Egy forint.

Irta: Vörös László.

I.

Sebestyén benyitott az „Európa”-ba és körülnézett.

— Vadász ur még nincs itt? — kérdezte.

— Még nincs itt — felelte a pincér. —

Még nincsen két óra. Parancsol valamit Sebestyén ur?

— Hozzon egy feketét, szolt Sebestyén és bosszusan ült le egy székre. Ez a Vadász nem tud pontos lenni, morfondírozott magában. Biztosan megint fél háromkor jön, amikor nem lesz már egy asztal sem. Elrontja az egész délutánomat.

Sebestyén a billiárdra gondolt. Pár nap választotta el ugyan az utolsó szigorlatától, de ez nem okozott neki annyi gondot, mint a félelem, hogy nem kapnak asztalt. Sebestyén sohasse volt elsőrangú tanuló és nem is ambicionálta a dolgot. Azért mindig idejére elkészült, csak egy kissé lassabban, mint a többiek. A billiárdot azonban nem hanyagolta el.

Sebestyén türelmetlenül nyult az ujsághoz, mikor kinyílt a kávéház ajtaja és furesa társaság lépett be. Egy öreg dereshaju székely paraszt és egy tizenöt-tizenhat éves piros csizmás leány, akinek a hátára banyu volt erősítve. A jövevények érthető feltűnést keltettek a kávéházban és a főpincér dühösen sietett eléjük.

— Mit akarnak itt? Kit keresnek?

Az öreg székely illetudóan vette le a kalapját.

— Simon-Nagy Estván a nevem. Ez meg a lányom, az Erzsike. A Hajagos Palit kereszük. Az öcsém. Pincér ebbe a kávéházba, ő írta ezt a levelet, hogy hozzam ide az Erzsókot. Bekommendálta a konyhába. Ezér gyötünk.

— Ja, maguk azok, szolt a főpincér... Na csak jöjjenek velem szaporán. Majd odakint elintézzük a dolgot.

Simonék kimentek. Elöl az öreg, nagy higgadtsággal emelve a lábait, utána a leány, hátán a banyuval. Az Erzsó! Olyan volt szegény, mint egy megerebbent kis madár! Nagy fekete szemét ijedezve jártatta körül a fényes kávéházban és a szája sirásra görbült. Jaj, csak most az egyszer kimenekülhetne innen a sok nyüzsgő ember közül, akik olyan kíváncsian, mohón néznek rá és majd felfalják a szemükkel. Csak elzaladhatna innen haza, Szamosfalvára. Soha többé feléje se nézne a városnak. Erzsók keservesen megbánta már, hogy otthagya a falut. De hát a Pali azt írta, hogy itt jó dolga lesz, szerencsét csinálhat, az apja is egyre unszolta, hogy ne üljön a nyakán, nem volt mit csinálni, hát eljött. Csak most ne hagyja el a jó isten! Erzsók titkon kivette a kebléből a Máriát és megcsókolta.

Sebestyén nem tudta levenni a szemét a leányról. Valami bájosabbat már régen nem látott, mint ezt a zavarában remegő fiatal teremest. Sebestyén nem volt valami nagy hu-

manista, de amint a leányt nézte, végtelen szájalom vett rajta erőt. Hogy el fog pusztulni ez a csupa egészséges leány, ebben a bűdös, füstös kávéházban! Hogy tönkre fog menni ez a kis mezei vadvirág! Céltudatos emberölés idehozni ezt a leányt.

Közben megérkezett a partnere és a fiatal ember morális felháborodása lelohadt, amint a dákót a kezébe vette. Játsszani kezdtek és Sebestyén egészen megelégedett a leányról, a mig aztán egy napon újból összekerültek.

Erzsókot a kávéház melletti konyhába osztották be. Egy nagy ablak választotta el a kávéháztól, melyen át a pincérek mindenfelét bekiabáltak, a szakácsné pedig nagy biztonsággal adogatta ki nekik a színtől megöltött csészéket. Erzsók végtelen áhitattal nézett fel a szakácsnéra. Jaj, de okos asszony is ez! Talán még a szamosfalvi tiszteletes urnál is tudakosabb. Mennyi mindenfelét bekiabálnak a pincérek és sohase téveszti el a dolgát. És Erzsók, mialatt a csészéket mosogatta, úgy érezte, hogy ő soha, de soha nem fogja megtanulni ezt a nehéz mesterséget.

Egyelőre azonban csak a csészékkel volt dolga. Ez se ment valami könnyen. Nehéz ám annak, aki nem próbálta. A finom vékony porcelán csészék egyre ki akartak bujni a kezéből és Erzsóknak ugyancsak ügyelni kellett, hogy baj ne történjék. A szakácsné folyton szidta, hogy ügyetlen, lassu és Erzsók, mialatt a könyei belehullottak a mosogató vízbe, bánatos szívvél gondolt vissza a szamosfalvi rétre.

ban a fáradt elkeseredésben, amely a közvéleményen a hosszú válság alatt erőt vett, egy kis cinizmussal talán kifakadhat ez: nem az első eset, amikor formulák mögé szépen visszavonultunk, s talán az utolsó se, amikor üres marokkal térünk vissza nemzeti harcból.

Azok után, amik ma történtek, minden árnyalaton levő magyar politikára egy feladat vár: hogy az alkotmánytalan kormányzás ellen, akárminő valószínűnek látszik az, egész erejével és egyforma meggyőződésével tiltakozzék. A nemzet vétő-je, ha elég erős tud lenni, talán az egyetlen eszköz, amely a koronát gondolkodóba ejtheti, mielőtt a „további rendelkezések” terjedelmét és mikéntjét megállapítja.

Fordulat a válságban.

Meghiusult a Lukács—Justh kombináció.
A nevezetes audiencia.

Távirati tudósítás.

Arad, december 30

A mai nap politikai krónikája egyik legérdekesebb fejezete a válság történetének. Lukács László, a designált miniszterelnök és Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt vezére voltak ma kihallgatáson a királynál. Ezek az audienciák dőltek el annak a tervnek sorsa, mely Lukács miniszterelnöksége alatt egy függetlenségi kabinet útján akarta a hosszú hónapok óta tartó válságot megoldani. Eldőltek pedig olyanképpen, hogy a Lukács—Justh kombináció meghiúsult, a függetlenségi kormány nem jön létre.

Az első és leghosszabb audiencia ma Lukácsé volt. Utána ment Justh a királyhoz. Alább részletesen olvashatók a kihallgatásról szóló jelentések, melyek nagyon érdekes képet adják a nevezetes audienciának. Justh kijelentette a felség előtt, hogy az ön-

álló banknak és az önálló vámterületnek határozott garanciája nélkül a függetlenségi párt kormányt nem vállal, de ha ezt a garanciát, a király beleegyezését megkapja, nyugodt és liberális kormányzást ígér. A király azonban olyan választ adott, hogy jelenleg nem adhatja beleegyezését sem az önálló bankhoz, sem a külön vámterülethez. A kijelentés következtében Justh azzal a nyílt elhatározással hagyta el a király dolgozó szobáját, hogy Lukácssal megszakítja a további tárgyalást. Este a függetlenségi pártkörben Justh Gyula rendkívül figyelemreméltó részleteket mondott el a mai audienciáról, ugyszólván szó szerint elbeszélte párthíveinek: hogyan folyt le a kihallgatás. Az ő benyomása az, hogy a király soha nem adja beleegyezését a gazdasági követelések teljesítéséhez.

— Magyarország érdeke kívánja azt, — mondta a felség — hogy a közös bank és a közös vámterület továbbra is fönntartassék.

— Akkor mi — felelte Justh — megtagadjuk az ujoncokat és az adókat, meg a közös kiadásokat, s megakasztunk minden parlamentáris működést.

Mindezekből látható, hogy a további békés tárgyalások megszakadtak Justh és Lukács között. A designált miniszterelnök most már a többi pártokkal folytatja a konferenciákat, de a meg egyezésben ő maga se bizik. Több mint valószínű, hogy a legközelebbi napokban Khuen-Héderváry ismét megjelenik és lépéseket tesz egy hivatalnok-minisztérium megalakítására.

A mai nap krónikájáról ezt jelentik tudósítóink:

Az audienciák előtt.

Lukács László designált miniszterelnök tegnap este, közvetlenül Bécsbe való megérkezése után, Daruváry kabinetirodai osztályfőnök látogatását fogadta, akivel másfél óras tanács-

kozásban előkészítette mai kihallgatásának anyagát.

Justh Gyula, aki az estét az újságírók társaságában töltötte, ma délelőtt lakásán maradt a Sacher-szállóban, majd Daruváry kabinetirodai osztályfőnököt látogatta meg. Ez a látogatás tisztán udvariassági jellegű volt s azt a látogatást viszonzotta, amelyet Daruváry osztályfőnök egy előző alkalommal Justh Gyulánál Budapesten tett.

A kabinetirodából Justh Gyula negyed egy órakor a király lakosztályába ment, ahol őfelsége fél egy órakor külön kihallgatáson fogadta. A kihallgatás előtt Justh azt mondta az újságíróknak, hogy audienciája után csak abban az esetben fog nyilatkozni, ha már jobbra, vagy balra eldől a dolog. Döntést azonban mára nem vár, hanem valószínűnek tartja, hogy a tárgyalásokat Budapesten folytatni fogják.

Lukács László kihallgatása.

Őfelsége Lukács László dr. belső titkos tanácsost, designált miniszterelnököt, ma délelőtt 10 órakor külön kihallgatáson fogadta. A kihallgatás több mint ötnegyed óra hosszat tartott; a király dolgozószobájából Lukács dr. a kabinetirodába ment, ahol Justh Gyulával találkozott. A két államférfi itt rövid megbeszélést folytatott. Tizenkét órakor Lukács dr. visszatért a Sacher-szállóba. A designált miniszterelnök a következő kijelentéseket tette:

— Sajnálom uraim, de ebben a pillanatban érdemleges dolgot nem mondhatok. Mint tudják, Justh ő excellenciájának kihallgatása fél 1 órakor lesz. Én a saját kihallgatásomon a politikai helyzetről tettem jelentést ő felségének. Döntés azonban valószínűleg csak Justh Gyula audienciáján történhetik.

— Mennyi ideig tartott a kihallgatás? — kérdezte az egyik hírlapíró.

— Igazán nem néztem az órát. Azt hiszem ötnegyed óra hosszat tartott.

— Találkozott-e excellenciád a kihallgatás után Justh-tal?

— Igen. Daruváry kabinetirodai főnökénél, akit mindketten egy időben látogattunk meg.

— Justh Gyula audienciája után újból megjelenik-e excellenciád ő felsége előtt ki-

A baj aztán egy napon mégis csak megtörtént. Hogy, hogynem Erzsók elbáméskodott és leült a kredencről két csészét. A csészék csörömpölve törtek szét ezer darabra. Erzsók ott állott a kredenc előtt és megdermedve nézett a cserepekre. A szemei könnyel teltek meg és vad kétségbeesés ült az arcán. Istenem, micsoda rettenetes kárt csinált! Ugy érezte, hogy mindjárt rászakad a menyhólt. A szakácsné felemelt kézzel közeledett feléje.

Sebestyén épen arra ment, mikor ez a dolog történt. Közbelépett.

— Mari néni, szólott a szakácsnéhoz, megálljon!

A szakácsné csodálkozva nézett rá.

— Mari néni, ne bántsa azt a leányt. Legtértem a kárt. Itt van egy forint! A többi a magáé.

Erzsók ránézett a fiatalemberre. Ezt a tekintetet Sebestyén sohase fogja elfelejteni. Alázatosság, hála, végtelen megkönnyebbülés rezgett abban a tekintetben. Mint aki nagy halveszedelemből szabadul meg. A fiatalember érezte, hogy a leány e pillanatban a Máriánál is többre tartja.

Sebestyén másnap leszigorlatozott és elutazott Kolozsvárról. Azóta se járt Erdélyország fővárosában.

II.

A tavalyi nyarat Sebestén dr. Ostendében töltötte. A télen kissé sokat dolgozott és az orvosa az északi tengerre küldte. Sebestyén el-

ment Ostendébe és a kaszinóban igyekezett megnyugtani az idegeit. Eleinte csak nézte a játékokat, de aztán egy napon erőt vett rajta a játékdüh és megtett husz frankot. A husz frankot elvesztette, aztán utána még vagy százat. Boszantotta a dolog és nagyban kezdett játszani. Épen egy ötven frankosa uszott el, mikor a háta mögött valaki megszólalt magyarul:

— Nincs szerencséje a játékban, szerencséje van a szerelemben.

Sebestyén dr. megfordult. Gyönyörű nő állott mögötte és mosolyogva nézett rá.

— Nem ismer meg Sebestyén doktor? — kérdezte az asszony.

— Asszonyom, válaszolt a fiatal ember zavarban, őszintén szólva, nem emlékszem önre.

— Elhiszem, kacagott az asszony. Azóta, hogy utoljára láttuk egymást, egy kis átváltozáson mentem keresztül. Gondolkozzék csak egy kicsit kedves doktor uram! Hátha mégis rájön, ki vagyok!

Sebestyén gondolkozni kezdett. Mindig büszke volt a memóriájára és beszantotta, hogy éppen most hagyja cserbe. De hiába kereste az asszonyt a múlt emlékei között. Az arcvonások ugyan ismerősök voltak, de ha a fejét levágják se találta volna ki, kivel áll szemközt.

Az asszony egy ideig mosolyogva szemlélte a fiatalembert, aztán megszólalt:

— Kedves barátom, látom, akármennyire töri a fejét, nem jön rá, ki vagyok. Segítek hát magán. Simon Erzsóknak hívják. Ezelőtt hat

évvel találkoztunk utoljára Kolozsvárott az Európa kávéházban. Maga a szigorlatára készült, én meg findzsákat mosogattam, amiből maguk a feketéket meg a kapucinereket iddógálták. Egy alkalommal aztán maga volt szíves kisegíteni engem egy forinttal. Emlékszik most már?

Sebestyén dr. visszaemlékezett. A kis történet összes részleteivel felelevenedett előtte. De a dolog ezzel nem tisztázódott. Mi történhetett a kis parasztleánnyal? Hogy kerül ide? Mit jelent ez a beszéd, a toalett, az ékszerek?

— Ugye meg van lepve, kedves barátom? — folytatta az asszony. Boszorkányságnak tartja a dolgot? Pedig olyan egyszerű az egész. Emlékszik még Balázs doktorra, az egyetemi asszisztensre?

— Emlékszem. Jó ismerősöm volt. Kedves, művelt fiú.

— A legderekabb ember a világon. A legjobb ember, szólt hávval az asszony. Ami vagyok, azt neki köszönhetem. Ő emelt ki a kávéházból. Maga mellé vett, éveken át kinlódott velem, tanított, nevelt, atyám volt, a fivérem volt, mindenem volt.

Az asszony elkomolyodott és szomorúan nézett maga elé.

— Két év előtt meghalt. Tudja, gyenge volt mindig a tüdeje. A legegyszerűbb, a legjobb szívű ember. A feleségévé tett és gondoskodott a jövőmről. Beajánlott egy barátjához, egy müncheni egyetemi tanárhoz. Társalkodónó

hallgatáson? — volt a hírlapírói kar további kérdése.

— Ebben a kérdésben még nem történt intézkedés; lehetséges, hogy ő felsége a király ismét meg kíván hallgatni, de ez még egyáltalában nem bizonyos.

Az utolsó kérdés ez volt:

— Visszautazik-e Nagyméltóságod még ma Budapestre?

Erre Lukács László így válaszolt:

— Nem tudom még.

Justh Gyula audienciája.

Justh Gyula fél egykor jelent meg kihallgatáson a királynál. Az audiencia negyven percig tartott. Justh fél kettőkor érkezett vissza a Sacher-szállóba, ahol meglehetősen ingerülten Lukács után érdeklődött. Mikor a portás megmondta, hogy Lukács fenn van az emeleten, Justh több újságíró társaságában felment az emeletre. Közben az újságíróknak ennyit mondott:

— Ma döntés történt; délután hazautazom.

Fent az emeleten kijelentette az újságíróknak, hogy előbb Lukácssal akar értekezni, azután Lukácssal együtt fogadja az újságírókat.

Justh ezután Lukács Lászlóval mintegy 15 percig értekezett; azután ezeket mondta a hírlapíróknak:

— Leküzdhetetlen tárgyi nehézségek merülve fel, Lukács Lászlóval mindegy további tárgyalás megszakadt.

Majd kissé megkorrigálva szavait, így szólt:

— Leküzdhetetleneknek nem akarom mondani a nehézségeket, de annyit mondhatok, hogy Lukács Lászlóval a tárgyalás véglegesen megszakadt.

Egy újságíró megjegyezte:

— Ugy látszik, becsapták Excellenciát?!

Justh indulatosan legyintett kezével:

— Erről beszélni sem akarok, mert elfog az indulat.

Majd még hozzátette:

— A király rendkívül kegyesen fogad-

dott és megkért, hogy folytassam a tárgyalásokat Lukácssal. Én azonban szilárd maradtam és kijelentettem, hogy az említettek után feleslegesnek tartok minden további tárgyalásokat. Ezzel eljöttem a királytól, érzékenyen elbucuszám Lukácsot is.

— És mi lesz ezután? — kérdezték a hírlapírók.

— Nem tudom — válaszolt Justh — de a Lukácssal való tárgyalásnak vége. Egy óra múlva hazautazom. Hogy Lukács mit csinál, nem tudom.

Justh ezután megebédelt és két óra 55 perckor visszautazott Budapestre.

Mi történt a király dolgozó szobájában?

A P. L. esti lapja illetékes forrásból ezeket jelenti Justh Gyula kihallgatásáról:

Justh Gyula a felségnek tett előterjesztésében annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a jövőben szunjék meg minden kértelműség a gazdasági kérdésben és a király nyilatkozzék, bár terminus fixirozása nélkül, az önálló bankról és az önálló vámterületről. Justh örömeinek adott kifejezést, hogy Lukács László közeledett a bank különválasztásának eszméjéhez. A király ezzel szemben a közös bank és a közös vámterület előnyeit magyarázta és kijelentette, hogy ellenzi a gazdasági különválást, de felhívja Justhot, hogy tovább folytassa Lukácssal a tárgyalásokat. Justh erre kijelentette, hogy bár készséggel áll ő felsége szolgálatára, mégis az a véleménye, hogy ilyen körülmények között nincs értelme a Lukácssal való további tárgyalásnak. A király erre sajnálkozását fejezte ki, hogy a Justhtal való kombináció, melytől oly nagy megnyugvást várt, nem sikerült. Utalt a király Wekerle miniszterelnökre a bankkérdésben elmondott legutóbbi képviselőházi beszédére. Justh erre így felelt:

— A jelenlegi viszonyok között Wekerlének még akkor sem lett volna

szabad azt a beszédet elmondani, ha igaza lett volna.

A király erre e szavakkal bucsuzott Justh Gyulától:

— Darum werden wir doch weiter Freunde bleiben! (De azért mit továbbra is barátok maradunk.)

Más forrásból az audiencia lefolyásáról még ezeket jelentik:

A király álláspontja úgy a vámterület, mint a bankkérdés terén egyetlen árnyalatot sem változott. A király kijelentette ezuttal is, hogy respektálja a nemzetnek törvénybe fektetett jogait, de az adott viszonyok és körülmények között nem volna abban a helyzetben, hogy a bank önállósítására vonatkozó javaslatnak a szentesítést megadja. Ez volt az a nagy nehézség, ami a tárgyalások megszüntetését eredményezte. A személyi kérdések szobá sem kerültek.

A „Neue Freie Presse“ esti lapja ezt jelenti:

A mai kihallgatáson kitűnt, hogy a függetlenségi és 48-as pártból nem lehet kormányt alakítani, mert a bankkérdésben a király álláspontja áthidalhatatlan akadályt képez. Mindazok szerint, amik a Justh és Lukács közt folytatott tárgyalásokról hallatszottak, az új kormány programja egy oly pontot is foglalt volna magában, hogy a kormány Magyarország gazdasági önállóságának alapján áll és az önálló banknak 1011-re, az önálló vámterületnek 1917-re való felállítását tervezi. E kormányprogramban való megegyezés lett volna előfeltétele a korona és a függetlenségi párt egyetértésének. Ez a megegyezés azonban nem történt meg.

A M. H. jelentése szerint Justh Gyula a bankkérdésben elfoglalt álláspontját ezekben foglalta össze:

Mi, a függetlenségi és negyvennyolcas párt, az önálló bank felállítását akarjuk és az önálló bank tényleges és időhöz kötött felállítása nélkül kibontakozást nem tudunk elképzelni. Nem érdemes hát békét kötni úgy, hogy a béke csak rövid természetű legyen, mert ha a kértelműségek megmaradnak, a szituáció csakhamar ismét felborul és az állapotok megint elmérgesednének. A király helyeselte ezt az őszinteséget, de ismételtlen jelezte álláspontját, mely a bankkérdésben a korábbtól egy nánasszal sem távolodott.

Lukács második kihallgatása.

Lukács László ma délután negyed háromkor a kabinetirodától azt az értesítést kapta, hogy a király fél négykor újból fogadja. Az audiencia pontban fél négykor kezdődött és husz percig tartott. Ezután pár perccel négy óra előtt Lukács felment a Sacher-szállóba, ahol az újságíróknak ezt mondta:

— A helyzetem semmiben sem változott. Megbízatom van, hogy tovább tárgyaljak a pártokkal. Egy párttal már tárgyaltam, most folytatom a tárgyalást a többivel.

Arra a kérdésre, hogy mikor kezdi meg a többi pártokkal való tárgyalást, Lukács így válaszolt:

— Azonnal Budapestre való megérkezésem után.

Lukács László 4 óra 50 perckor Budapestre visszautazott.

lettem náluk, ott ismerkedtem meg a jelenlegi férjemmel.

— A jelenlegi férjével? — kérdezte Sebestyén dr. meglepetve. Hát férjhez ment másodszor is. Kihez?

— Mindjárt bemutatom, válaszolt az asszony mosolyogva. Nem jelentéktelen ember ám! — Erich, Erich, kiáltott németül egy magas ura, aki néhány lépésnyire beszélgetett, jöjj csak gyorsan. Egy régi jó ismerősömnek akarlak bemutatni.

A körszakállas ur kezét fogott a többiekkel és odajött.

— Kunewald Erich, a férjem, nevetett az asszony. A müncheni vaskirálynak is szokták csufolni. Ez meg Sebestyén dr. régi jóbarátom, akinek nagy hálaival tartozom. Majd elmesélem egyszer neked.

Kunewald barátságosan rázogatta a fiatal ember kezét és gyönyörködve nezett a feleségére.

— A feleségem barátai nekem is kedves embereim.

— Fülíg szerelmes ám belém ez a komoly ember, csacsogott az asszony. Előbb azt akarta, hogy a szeretője legyek. Felajánlott évenként ötvenezer márkát, de nem engedtem és akkor elvett feleségül. Azóta nászutazunk. Négy hónap óta.

— Meddig maradnak itt? — kérdezte Sebestyén dr.

— Csak estig. Az uramnak Párisban van dolga. Ott töltünk három hetet. Talán onnan visszajövünk. De estig velünk marad kedves doktor uram.

Sebestyén Kunewaldékkal ebédelt. A hangulat igen vidám volt, úgy hogy Sebestyén dr. a második üveg pezsgő után lendületes tősztot mondott az ifjú pár egészségére. Kunewald, aki a felköszöntőből egy szót se értett, a keblére ölelte a fiatalembert és brudert ivott vele. Ebéd után együtt sétáltak a strandon, aztán kilenc óra felé kirobogtak az állomásra. A külön kupé ajtaja kinyílt és Kunewald személyesen ugrott fel, hogy a podgyászt elrendezze. A felesége a kocszi előtt állott és arról beszélt Sebestyénnel, hogy pár hónap múlva hazalátogatnak és majd találkozhatnak Budapestben.

A vonat fűtült, Kunewald türelmetlenül nógatta a feleségét.

— Eliz, a vonat indul. Szálljon fel.

Kunewaldné felnézett az urára.

— Rögtön edesem, csak még egy kis elintézni valóm van Sebestyén doktorral.

Hirtelen nyakába ugrott a fiatalembernek és megcsókolta. Aztán felszokott a lépcsőn a kocsiba. A vonat megindult és Kunewaldné mosolyogva szölt le a fiatalemberhez:

— Tudja... ezzel tartoztam magának... A forintért...

Justh fogadtatása Budapesten.— *Hogyan folyt le az audiencia?* —

A függetlenségi és 48-as párt körhelyiségében már kora délután mozgalmas élet volt. Tömegesen jöttek fel vidéki képviselők és fél hétkor mintegy 60—70-en a pályaudvarra mentek. Mikor Justh megérkezett, órfási éljenzéssel és ovációval fogadták. Justh a kocsai lépcsőjén állva rövid szavakkal megköszönte a fogadtatást és kijelentette, hogy a pályaudvaron nem akar nyilatkozni, csak annyit mondhat, hogy „nem hagyta magát becsapni.” Ezután Justh hívei kíséretében a pártkörbe ment.

A pártkörbe érve Justh Gyula ezeket mondotta:

— Tisztelt barátaim! Sajnos, nem azzal az eredménnyel tértem vissza, melyet mindannyian remélhettünk. Olyan ellentétek merültek fel a korona és a függetlenségi párt felfogása között, hogy ily körülmények között a tárgyalásokat tovább folytatnunk lehetlenség. Ezt ki is jelentettem ő Felségének. Végén állva az ő-évnek és küszöbén egy új esztendőnek, fel kell hogy hívjalak fejnemetek arra, hogy eddigi kitartó és ernyedetlen munkátokat folytassátok továbbra is, mindaddig, amíg céljainkat el nem érjük. Hisz utóvégre a nemzetnek is megvan a maga szuverenitása. Mindent csak a nemzet ellenére cselekedni nem lehet még az uralkodónak sem! Be kell járnunk az egész országot és meggyőződésem, hogy olyan hatalmas tábor fogunk összehozni, mely vétőt kiált majd Bécs felé. Köszönöm a lelkes fogadtatást, Isten éltesen midnyájakat!

Órfási éljenzés fogadta Justh szavait. Ezután Nagy Dezső üdvözölte őt tántoríthatatlan magatartásáért, majd a képviselők kérték arra, hogy nyilatkozzék a kihallgatás részleteiről. Justh nem is hagyta magát sokáig kéretni, hanem ezeket mondta:

Justh elmondja a kihallgatás lefolyását.

— A király — kezdte Justh — igen kegyesen fogadott. Mindenekelőtt hogylétem iránt érdeklődött. Én megköszöntem ezt és egyuttal megköszöntem azt is, hogy abban a megtiszteltetésben részesített, hogy megjelenhettem előtte.

(A király a gazdasági kérdésről.)

— Én — mondtam a királynak — idejöttem, hogy a jövőre nézve minden kétértelműséget eltávolítsak a politikából. Kérem Felségedet, helyezkedjék az önálló bank és az önálló vámterület álláspontjára, habár terminus nélkül is.

A király erre így felelt nekem:

— A gazdasági közösség Magyarország jólétének alapját képezi, amit megzavarni nem lehet. Szó lehet arról, hogy egy későbbi időben a monarchia két állama között bizonyos tekintetben egy ugynevezett közbenő vámvonallal állítsák fel, de kifelé a monarchiának gazdaságilag is egységesnek kell lenni.

Erre én megjegyeztem:

— Midőn ez év januárjában Felséged abban a kegyben részesített, hogy fogadott, szavaiból nem vehettem ki, hogy Felséged ily mértékben Magyarország gazdasági önállósága ellen fog fordulni, sőt Felséged szavaiból bizonyos jóindulatot láttam az ügy iránt. Ugy látszik azonban, nagy befolyások érvényesültek, melyek Felségedet ilyen határozott elutasításra indították. Én nyíltan akarom Magyarországot helyzetét Felséged elé tárni és ugyanazt mondom itt, mint Magyarországon választóim előtt. Mi békét akarunk a dinasztia és a haza érdekében. Felfüggesztjük katonai köve-

teléseinket, megelégszünk koncessziókkal, melyeket Felséged kilátásba helyezett. Más téren is felfüggesztjük követeléseinket és csak arra kérjük Felségedet, kegyeskedjék gazdasági önállóságunk programjához hozzájárulni.

(A harc bejelentése.)

— Előre mondtam Felségednek, — folytatta Justh audienciája történetének elmondását — hogy nemcsak 20—30 képviselő követeli az önálló bankot, hanem a függetlenségi párt tulajomó többsége és hogyha Kossuth Ferenc álláspontját feladja ebben a kérdésben, kényszerülni fog egy kisebbséggel pártját elhagyni. Megjósoltam, hogy ebben az esetben a koalíció fel fog bomlani, minden békés tanácskozás és minden parlamenti tárgyalás meg fog szünni. Ez mind beteljesült. Most még hozzátehetem Felségednek, hogy ez a helyzet a jövőben sem fog változni. Kényszerülve leszünk jogos követeléseink teljesítése érdekében a legmesszebb menő harcot vívni. Kényszerítve leszünk megtagadni az ujoncokat a hadseregtől és megtagadni a közös kiadások megszavazását. Minden kormány ellen a legelkeseredettebb harcot fogjuk vívni, mivel tudjuk, hogy a nemzet többsége hátunk mögött van.

(Wekerle és Lukács.)

A király így válaszolt:

— Magyarország számos pénzügyi kapacitása az önálló bank felállítására ellen nyilatkozott. Így csak Wekerle dr. legutóbbi beszédében rámutatott azokra a veszélyekre, melyek ilyen esetekben Magyarországra hárulnának.

— Erre én így szóltam:

— Wekerle beszéde olyan hazafiatlan volt, hogy még abban az esetben is, ha mind igaz lenne, amit ő mondott, ez a beszéd a legnagyobb hazafiatlanságot árulná el. Különben Lukács László is kiváló pénzügyi kapacitás és az utóbbi időben ő is az önálló bank álláspontjára helyezkedett.

A király itt félbeszakított:

— Ön téved. Lukács továbbra is a bank-közösség álláspontján áll.

Mély esend következett. Ezután folytattam:

— A Fejérváry kabinetnek kilátásba helyezte felséged a gazdasági kérdésben a szabad kéz politikáját. A kvóta megszavazását is csak úgy lehetett keresztül vinni nekünk, hogy szabad kezét ígérték a gazdasági önállóságért vívott küzdelemünkben. Ez mutatja, hogy felséged akkor nem zárkózott el azon gondolat elől, hogy Magyarország előbb vagy utóbb gazdasági önállóságát megvalósíthatja. Wekerle és társai ugyilátszik órfási eszközökkel dolgoztak, hogy felséged lelkeben azt a felfogást rögzítették meg, hogy felséged az önálló bank kérdésében vétőjogát gyakorolja.

(Több tervezet.)

A király ezután ismételte, hogy ebben a kérdésben álláspontjából nem enged. Ez az ő nézete az előterjesztett tervezetek egyikére nézve.

Csodálkoztam, hogy több tervezet fekszik a király előtt és ezt mondtam:

— Felség, nekem csak egy tervezetről van tudomásom.

Mire a király így válaszolt:

— De vezértársai tudnak egy másiktól is.

Meglepetésem még nagyobb lett, midőn láttam, hogy ebben a második tervezetben még kevesebb van mint az elsőben, de nem szóltam semmi.

A király ezután kért, hogy folytassam tanácskozásaimat Lukácsal. Erre én kijelentet-

tem, legnagyobb sajnálatomra, erre nézve semmi alapot nem találok.

A király erre elbocsájtott. Bucsuzásnál szívélyesen mondotta:

— Igen köszönöm, hogy idejött és kívánom, hogy még gyakran őszinte és jó tanácsokkal szolgáljon.

Ezután látszólag megindulva még ezeket mondotta:

„Remélem, dacára mindennek, jó barátok maradunk.”

(Lukács viselkedése.)

— A király szívélyes bucsuszavai rám is hatottak és érzékenyen hagytam el a király dolgozó szobáját. Láttam, hogy egy őszinte és egyenes ember a király előtt is elmondhatja mondanivalóit a nélkül, hogy a király ezért megneheztesse.

Én mondtam, a király előtt igen őszinte és nyílt voltam. Erzem, hogy jól beszéltem. Nem keresem az okokat, amelyek a királyt arra indították, hogy álláspontomat ne honorálja. A fődolog, hogy erősek maradjunk, menjünk választókerületeinkbe és már az ünnepek alatt kezdjük meg ott a küzdelmet és folytassuk ezt azután a parlamentben. Semmitse fogunk megszavazni és a legerősebb parlamenti eszközökkel mindenféle kormányzást megakadályozunk. Provokálni fogjuk a választásokat, mert kétségtelen, hogy ez nekünk fog igazat adni.

Justh kijelentéseit a képviselők viharos ovációval fogadták. Egyik képviselő megjegyezte, hogy mindent Lukács rontott el.

— Igazán mondom — válaszolt Justh — Lukács viselkedése tegnap nekem is feltűnt. Együtt tettük meg az utat Bécsig, de egész úton nem akart velem politikáról beszélni. Én politikai beszélgetést akartam vele kezdeni, de ő mindég kitért előle még Bécsben is.

— Ugyilátszik Lukács eleve tudott a király elutasító álláspontjáról — szóltak többen közbe.

Lázár Pál és Laehne Hugó védelmükbe vették Lukácsot. Többen rámutattak arra, neki tulajdonítható a mai kellemetlenség, mert ő Aerenhállal napok óta tárgyalásokat folytatott.

A többi pártkörök.

A többi pártkörökben is élénk volt ma este az élet. Mindenütt azt mondták, előre látható volt, hogy a megoldási kísérlet nem jár sikerrel. Nem is várható, hogy a király álláspontja egyszerre, ily rövid idő alatt teljesen megváltozzék.

Átmeneti kormány?

Miután a Lukács—Justh kombináció a mai napon meghiusult, felmerül az a kérdés, mi fog most történni. Nem sikerült megoldást találni Wekerlével és Kossuth tal, nem sikerült Justhékkel, számítani kell tehát arra az eshetőségre, hogy a parlamenti pártokon kívül álló politikusokból fog kormány alakulni. Két államférfiről lehet szó első sorban: Lukács Lászlóról, esetleg pedig Khuen-Héderváry Károly grófról. Lukács már ma Budapestre jött az újabb tárgyalások végett. Khuen-Héderváry Károlyról pedig köztudomásos, hogy már hosszú idő óta hasonló miszióra készül. A parlamenten kívüli politikusokból való kormányalakítás azonban nem öncél, nem végleges megoldás, mert egy ilyen kormánynak csak az lehet feladata, hogy előkészítse a talajt a végleges kibontakozásra. A helyzet egyes hírek szerint az, hogy Lukács továbbra is számíthat a Justh-párt bizalmára, ellenben a koalíciós pártok részéről a legelősebb ellenszenvvel találkozik, viszont Khuen-Héderváry inkább a koalíciós pártok jó akaratára vagy legalább is passzív viselkedésére számít. Khuen-Héderváry eddig is ezekkel tárgyalt a karácsonyi ünnepek előtt, úgy, hogy a koalíciós pártok tisztában vannak az ő terveivel, viszont ő is ismeri ezek szándékát.

Éjjel jelentik: Lukács este egy negyed tíz órakor érkezett meg Budapestre és nyomban

lakására hajtattott. Holnap megkezdí tárgyalásait a pártokkal, de saját maga is kevés reményt fűz munkájához.

Valószínű, hogy most már a másik felmerült kombináció, a Héderváry-féle kísérlet lép előtérbe.

Justh Gyula holnap tornyai birtokára utazik és ott marad egész a jövő hét végéig.

A döntés hatása.

Már délután fél kettő előtt néhány perccel aresés volt a budapesti tőzsdén. A Magyar Hitel 797-ről hirtelen 792-re süllyedt. Ekkor néhányan Bécsbe telefonáltak, ahonnan az a hír jött, hogy Justh audienciája még tart. Háromnegyed kettő felé a Magyar Hitel már 790-en kelt el.

Justh kihallgatásának negatív eredménye nem volt meglepetés azokra nézve, akik a függetlenségi párton kívül állanak. Justh személyes híveire, kik vele együtt Bécsben voltak, az eredmény egyenesen megdöbbentőleg hatott.

MULATSÁGOK.

(=) Lutheránus bál. Az idei bál évad keretében méltó helyet fog elfoglalni a luteránusok által január 22-én a Fehér Kereszt termeiben rendezendő bál. Az évtizedek óta minden évben rendezett és fényes sikerű bálakhoz méltóan fog csatlakozni az idei is, mely iránt már is nagy az érdeklődés. A bálát koncert előzi meg, melynek összeállítását most végezte el a rendezőség. Es méltán mondhatjuk, hogy sikerrel. Ugyanis a műsor kimagasló pontja Szondy Bella, a szini-akadémiai opera-tanszak kitüntetéssel végzett művésznőjének énekszáma lesz, ki e hangverseny keretében fog a nyilvánosság előtt először fellépni. Mondanunk sem kell, hogy a dr. Wagneré, Scherhaghé urnók, Wagner dr., Scherhagh és Eckhardt urak által előadandó kamara-zene igaz művelzetet fog nyújtani. A műsor többi számát a Kesztyer-párművészi előadása és a kis Rátvay Annus magánjelenete fogja alkotni. E fényes műsor minden egyes száma külön-külön is hozzájárul az est sikeréhez.

(=) A Kereskedők Köre Szilveszter estje. Esztendőről-esztendőre hódít az érdeklődésben, műsora és közönsége nívójában az Aradi Kereskedők Köre állandó mulatsága, a Szilveszter-est. Az idei Szilveszter-estét is, mint az előbbieket, a Központi-szálló nagytermében rendezik, s az előreláthatóan nagy sikert hoz a kör buzgó vigadást-rendezőire. Az estét bevezető műsor ez:

1. Gilet Ernő, *Entre-Acte*, Gavotte, előadja: az Aradi Filharmonia-egyesület tagjából alakult vonós-zenekar. 2. Főolvasás egy főolvasásról, tartja: Hoványi Kornél hírlapíró. 3. Kaland, vig zenés-monológ, írta: Sassy Csaba, zenéjét szerezte: Heidelberg Albert, előadja: Szűcs Jolán urhölgy, zongorán kíséri: Szalay Aranka urhölgy. 4. Vig énekszámok, előadja: Beregi Sándor, az Aradi Nemzeti Színház tagja, zongorán kíséri: Csányi Mátyás, az aradi színház karmestere. A műsor pontban kilenc órakor kezdődik s azt tánc követi. Az est belépő díjai: személyjegy 2 kor. 50 fill., a kör tagjainak 1 kor. 50 fillér, családijegy 6 kor., a kör tagjai számára 4 kor. Felülfizetéseket, a jótékony célra való tekintettel, amelyre a mulatság főös jövedelmét fordítják, köszönettel fogad a kör.

(=) Az aradi „Ébredés” dalkör Vlakjovics Dusan karmester vezetésével 1910. évi január hó 1-én (szombaton), Gyorokon, a Tóth István-féle nagyvendéglő összes termeiben Konez Benő földbirtokos védnökségével, jótékonycélu hangversenyt és táncmulatságot rendez. Beléptidíj személyenként 1 korona, család jegy 2 korona 40 fillér. A mulatság kezdete este 8 órakor.

(=) Székely-Otthon Szilveszter-estéje. Minden tekintetben sikerültnek ígérkezik az aradi Székely-Otthon Szilveszter-estéje, amelyet a társaság saját helyiségében, a Park-vendéglőben tart meg. Az estélyt műsor vezeti be. A műsört a következőkben állította össze a rendezőség: Zeneszám. Előadja Nemessy Rózsika.

Népdalok. Énekli Szikszay Antal. Szilveszter-éji csevegések. Felolvassa Schulik Kálmán hírlapíró. Zeneszám. Előadja Nemessy Rózsika. Tréfás jelenetek. Előadja Kun Antal. Dalok. Énekli Szikszay Antal. A műsört tánc követi. Az estély nyolc órakor veszi kezdetét.

Szegeden tárgyalják a Haverda-pört.

A Kuria döntése.

Távíratú tudósítás.

Arad, december 30.

A botrányok hosszú sora, amely a Haverda-pör minden fázisát nyomon kísérte, ma új állomáshoz ért. Miután sokszorosan kipelengéztették a magyar igazságszolgáltatást, beleszólt a huza-vonába a kir. Kuria is, hogy kiszabadítsa a bünpört az operettek légköréből, a hová könnyelműen belevittek.

A legfelsőbb bíróság ma foglalkozott azzal a bíróküldési kérelemmel, amelyet a Haverda-pör védői, Bródy Ernő dr., Klein Mátyás dr., Lengyel Zoltán dr., Piller Artur dr. és Pleszkovics Lukács dr. Balogh bíró emlékeztetés, botrányos cikkének hatása alatt terjesztettek a Kuria elé. A védők kifejtették a bíróküldési kérelemben, hogy a bíró cikke nemcsak pusztá véleménynyilvánítást és hangulatkeltést jelent, hanem egyenesen igaztást foglal magában egy főbenjáró ügyben mind a három vádlottal szemben. A tényállás elferditése, az adatok célzatos csoportosítása, a per iratai között fel nem található külső körülmények elmondása, a vádlottak előzetes megbélyegzése és más, hatásra számító közlések útján lelkiismereti parancsként követeli az esküdtektől a vádlottak elítélését, nem a vádhatározattal jóváhagyott vád, hanem magasabb minőségű szerinti. A cikk címe, az előbeszéd, az ordító alcímek még fokozzák ezt a célzatot és kifejezik a bíró nyílt szándékát.

Ezzel a súlyos intrikával bélelt beadvánnyal ma foglalkozott a Kuria Sebestyén Mihály dr. elnöklésével. A koronaügyészséget Baumgarten Izidor dr. koronaügyész helyettes képviselte a zárt tanácskozásban. A védők bíróküldési kérelméhez a szabadkai törvényszék csatolta a végzését, amelyben más bíróság küldése végett a maga részéről is előterjesztést tett. A főtárgyalásra beosztott Balogh Béla tanácsstag — mondja a törvényszéki végzés — a mellékelt szabadkai lapnak közvetlen a tárgyalás előtt való napon megjelent számában foglalt cikk tanúsága szerint nemcsak a már lefolytatott eljárás során, a vádlottak részéről tett előadásokat, tanuvallomásokat és a szakértői véleményeket tette jogi mérlegelés és bírálat tárgyává, hanem a cikk általános tartalma szerint az elbírálandó ügyben informált véleményét is félreérthetetlenül nyilvánosságra hozta, amely körülmény a királyi törvényszék meggyőződése szerint a szabadkai esküdteket oly nagy mértékben befolyásolhatja, hogy a mellett a közreműködésre hivatott esküdtektől részrehajlatlan eljárás és határozat nem várható.

A törvényszéki végzés figyelembe vételével ma hozott határozatot a Kuria.

A határozatot a Kuria ma délután 2 órakor hirdette ki, amelynek értelmében a pör tárgyalására a szegedi eskütbíróságot delegálja. Az indokolás elmondja, hogy Balogh bíró ismeretes cikke után a szabadkai esküdtektől részrehajlatlan ítélet nem várható.

A szegedi esküdtészék valószínűleg január végén tárgyalja az ügyet Pókay Elek elnöklésével. A vádhatóságot Szápár József királyi ügyész képviseli majd.

Az aradi diplomás kisasszonyok.

Hatvan krajcár egy napi munkáért.

*

Kopogtatnak a szerkesztőség ajtaján. — Szabad! — hangzik innen belülről.

Két gyerek-ember lép be. Az egyiknek, az inasnak a hátán a szerszámos láda, a másik, az idősebbik, a tizennyolc esztendő, a munkás, az alkotó. A háztelofont akarják javítani. Egy óráig ha eltart a munka, akkor a tizennyolc esztendő fiatalember megkeresett tizenöt krajcárt. Tíz órát dolgozik naponta, ezért kap egy forint ötven krajcár munkabért. Tizennyolc esztendő, még talán fel sem szabadult, vagy legfeljebb néhány hónapja viseli a büszke segédi címet. Hétköznapi ruházata, a műhely-kosztüm kikerül három forint ötven krajcárból; vasárnap, ha magára ölti az ünneplőjét legalább öt korona van a zsebében, az összes szakegyleti és pártadó levonása után. Ez utóbbiak az ő kulturális és társadalmi kiadásai.

A háztelofon eme fiatal reparálója mindezek fölé általános és titkos választói jogot is követel és ha a parlament megembereli magát, akkor meg is kapja. Csak írni és olvasni kell tudnia.

Ezeket Aradváros tekintetes közgyűlésének hozzuk nagybecsű tudomására. Adat, száraz adat az életből. A városházán kívül álló életből, amely mellett a törvényhatóság olyan fölényes fensőséggel sétál el, mint Arany János ama szegény legénye, akit az uri fogat kerekének sara befecsecent. Letörüli és tovább megy.

Az iskolaszék mai ülésén vettük észre, hogy a város arculatja mintha egy percre elpirolt volna. Valami éles világítás irányította a szfinksz-szerű arcra a tekinteteket. Egy kis kínos rángatódzás mutatkozott, de a következő pillanatban ismét nagyuri merevség, érzéketlen mozdulatlanság lett rajta urrá.

Az iskolaszék több segédtanítót rendelt ki még pedig „a szokásos jövedelmzés mellett.” A jókedvűen diskurálgató bizottsági tagok vidám szivarozása közben nem is hallották, hogy az elnök kimondja a határozatot.

Felállott Szilágyi György igazgató és szólott eképen:

— A Haszinger-utcai népiskolában amerikai rendszer szerint tanítanak, mert a Weitzer János-utcai iskolát építik. Tehát fél nap alatt kell az ott működő tanítónak annyi órát tanítani, mint más iskolában egész naphosszat. Az oda kirendelt segédtanítónok javadalmazása egy forint husz krajcár. Az iskolai hatóság azonban úgy okoskodik, hogy csak fél napot tölt a tanerő az iskolában és ezért hatvan krajcár fizetést utaltat ki részükre naponta. Csak ezt akartam a tekintetes iskolaszék tudomására hozni.

Szilágyi ezután leült.

Az iskolaszék tagjai ellenben majd az asztal alá bujtak szégyenletükben. Az arcukat elöntötte a pir. Látszott, hogy a szívükön találta ez a leleplezésszámba vehető kijelentés. Szégyelték magukat Arad szabad királyi város nevében, mely diplomás tanerőtől elfogadja, hogy hatvan krajcárért oktassa, nevelje hazaszeretetre, istenfélelemre, szépre, jóra, igazra a gyermekeit, a hon jövő reményeit.

Hatvan krajcárért diplomás kisasszonyok tisztességes toalettkben kötelesek megjelenni a tanteremben és egyhuzamban négy-öt óra hosszát arról beszélni, hogy a város hatóságába a polgárság csupa jószívú és nagy tudású bácaikat

választ, akiket azért tüntet ki bizalmával, mert kitűnőbbeknek tart magánál. És mindezt hatvan krajcárért, amennyibe egy jobbfejta Uppman kerül, Amennyit a házi telefont reparáló tizennyolc esztendő munkás azért kap, hogy eljön megnézni, vajjon tényleg rossz-e a házi telefon?

A diplomás kisasszony ezt az írást nem fogja elolvasni, mert ötkrajcár nem telik tőle újságra, tehát nem kell félni a lázadásától. Ő nem is sejti, hogy ma a nagy nyilvánosság előtt vesszét futott Arad város közönsége.

Ezt gondolhatta az iskolaszék is, mert nem tartotta szükségesnek, hogy a diplomás kisasszony hatvan krajcáros ügyével egy kis arepirulási időnél tovább is foglalkozzék. Ugy tett mint Arany János szegény legénye, akire réfreccsent az uri fogat kerekének sara. Letörülte és tovább ment.

... Most jut eszünkbe, hogy az ügy tárgyalásába bele se mélyedt a nagytekintetű iskolaszék, mert a dolgot hivatalosan nem tűzték napirendre. Erre a szegény diplomás kisasszonyok így sóhajthatnak föl:

— Bár csak az ebédet és a jó ruhát se kellene folyton napirenden tartani...

Görgey fülbaja.

A megoperált tábornok.

(Fővárosi levél.) A kilencvenkétéves Görgey tábornok a napokban súlyos fülbajban szenvedett, ami hallására nézve ugyyszólván teljesen bénává tette. A legnehezebb dolga e baj folytán természetesen a tábornok közvetlen környezetének volt, amely csak a hangszálaknak végsőkéig való megfeszítésével tudta magát megértetni a tábornokkal. Sőt ez a helyzet annál súlyosabbnak látszott, mert a tábornok szinte csökönyös következetességgel utasított el magától minden tervbevett orvosi beavatkozást.

— Az én fülembe orvos nem néz! — mondotta oly szilárd elhatározással, mely ellentmondást nem tűrt.

A környezet tehát elhatározta, hogy a tábornok makacsságával szemben cselhez fog folyamodni. A család hölgytagjai esküdtek össze a tábornok ellen, akiknek egyike udvariatsággal vádolta meg a tábornokot, amiért nem gyógykezelte magát és mégis megköveteli az őt ápoló hölgyektől, hogy a tüdejüket is kikiabálják, ha egy szeretetteljes szót akarnak hozzá szólni.

Ez hatott. A tábornok nem bírta elviselni a hölgyek részéről az udvariatság vádját és beadta a derekát. De csak részben. Hajlandónak nyilatkozott ugyan orvoshoz menni, de csak azzal a feltétellel, hogy az orvos csak külsőleg fogja őt megvizsgálni és a fülébe nem néz. Elvégre ez is több volt a semminél és a környezet ezt is örömszel fogadta.

Mindjárt másnap a család egyik hölgytagja el is vitte a tábornokot egy előkelő fővárosi fülorvoshoz, akit már előzőleg informáltak a tábornok hajlíthatatlan makacsságáról. Az orvos az első percre tisztában volt azzal, hogy a külső vizsgálattal semmit sem érhet el és sem a baj okát, sem a gyógykezelés rendjét megállapítani nem tudja, ép ezért ő is cselhez folyamodott.

Pro forma külsőleg megvizsgálta a tábornokot, azután azt kiabálta a tábornok fülébe:

— Tudom a baj okát! Kertészkedés közben szél falevéliket sodort a tábornok ur fülébe és ezek akadályozzák a hallást. Ha ezeket eltávolítjuk, ismét tökéletesen fog hallani. Engedje tehát meg, hogy a műtétet megkezdjem.

A tábornok gyanu nélkül beleegyezett ebbe és a ravasz orvos nem is akart mást. Mert ha ő

megkezdheti az állítólagos falevélik eltávolítását, akkor alkalma van a tábornok baját belsőleg is megvizsgálni...

És csakugyan kis vártatva konstatálta is a bajt, hogy a tábornok mindkét fülére gyerekségtől datálódó idült fülbajban szenved. Az egyik fülén hallását véglegesen elvesztette, a másik fülénél a baj még orvosolható. Az orvos azonban itt nem állott meg, hanem kérdést intézett a tábornokhoz, hogy miért nem fordult ezzel a bajjal sohasem orvoshoz, amikor ez a baj gyakran súlyos fájdalmakat és kellemetlenségeket okozhatott neki?

A tábornokot láthatólag kellemetlenül érintette a kérdés és sokáig hallgatott, mint az az ember, akinek nagyon rosszul esik az igazságot megmondani. Végre is belátta, hogy a nyílt kérdés elől kitérni nem tud, tehát felelt az orvos kérdésére.

— Orvos ur — kezdte — annak, hogy én az én bajommal sohasem fordultam orvoshoz, egy igen nagy oka van: az édesanyám szigorúsága. Ez volt egyedüli oka az én bajomnak és én ezt soha senkinek sem akartam megmondani. Nem bírtam volna el, hogy bárki is meg nem érdemlett kritikát gyakoroljon az édesanyám szigorúsága felett, amelynek én annyi, de annyi sokat köszönhetek. Édesanyám engem és testvéreimet nagyon szigorúan nevelt. Minden kis hibámat súlyos büntetéssel torlolt meg és különösen szigorúan büntette a csüggettséget. Ezt még csak távolról sem volt szabad mutatni előtte. Az én családomban többen voltunk testvérek, akik közt a legidősebb én voltam. Édesanyám tehát az én kötelességommé tette, hogy testvéreimre felügyeljek s őket gondozzam. Nekem kellett őket ostéknként le is fektetnem és azután, ha már ők elaludtak, nekem még mindig nem volt szabad nyugvóra térnem. Mint legidősebb gyermeknek szüleimmel együtt kellett vacsoráznom és szigorúan meg volt tiltva, hogy az asztalnál elaludjam. Különösen ez utóbbit volt nehéz megtartanom és ezt a tilalmat bizony én ismételtelen megszegtem.

Nyolc-tíz éves fiú lehettem, amikor anyám egy ily újabb elalvásért kieszközt az udvarra, nyilván abban a hiszemben, hogy a friss levegőn az álom ki fog menni a szememből. De ez bizony nem történt meg. Tél volt, az udvart sűrű hó takarta, mely már helyenként buckákba volt seprve. Egy ily buckára dőltem én le és elaludtam. Amikorra bent észrevették, hogy mit csináltam, már meg volt a baj. Az a fülem, amelyiken a havon feküdtem, ma már semmit se hall, a másik is csak nehezen közvetíti a hangot.

A tábornok itt megállt, szeméit merőn rá függesztette az orvosra, majd emelt hangon folytatta:

— De ne higgye orvos ur, hogy édesanyámnak ez a szigorúsága ártalmamra vált. Korántsem. Életem minden sikerét és minden megnyert csatát ennek a szigorú édesanyának köszönöm. Mikor katonáim a csaták tűzébe engem mosolyogni láttak, azt mondták rólam, hogy én Hunyadi és Rákóczi szellemével társalgok. Pedig én akkor csak az édesanyám szigorú, parancsoló szellemét láttam, aki megtiltotta nekem, hogy csüggedjek, hogy kételkedjem. Isaszeg, Budavár, Nagy-Sarló nem az én győzelmeim, hanem az édesanyám szellemé, amely mindegyre ott röpködött körülöttem és megparancsolta, hogy győzelmet kell vennem! Igen, orvos ur, ez a szigorúság megérdemelte részemről azt, hogy soha, de soha gyanuba ne keverjem, még az én fájdalmam, az én szenvedésem árán sem. És ez volt az ok, hogy bajommal soha nem mentem orvoshoz, mert akkor ezt a történetet már rég el kellett volna mondanom, amit pedig tiltott nekem az anyám emléke iránt érzett igaz szeretetem...

A lelkiismeretlen orvos.

Érdekes sajtópör.

Távirati tudósítás.

Arad, december 30

A Pesti Futár című lap ez év március hó 28 án megjelent számában ifju Bárdosy Gyula joghallgató egy nyilatkozatban azt állította, hogy Kovács Izsó dr., aki a lapokban, mint homeopathiai rendelő-intézet tulajdonosa hirdeti magát, nem tisztességes orvos. A közlemény miatt Kovács Izsó dr. orvos becsületsértési panaszt emelt ifju Bárdosy Gyula joghallgató ellen.

Ma tárgyalta ezt a sajtópanaszt a budapesti büntetőtörvényszék Füzeses dr. bíró elnökelete alatt. A tárgyaláson a vádlott beismerte, hogy szerzője az inkriminált közleménynek. A sajtópör előzményeül elmondta a vádlott, hogy Kovács Izsó dr. az ő hasonszenvi gyógy módjával elvállalta kezelésre az édesanyját. Az első látogatás alkalmával 240 koronás kötelezvényt íratott alá atyjával, idősebb Bárdosy Gyula máv. titkárral, aki erre a kötelezvényre előlegül mindjárt le is fizetett 120 koronát. A másik 120 koronás részletet két hónap múlva kellett volna atyjának lefizetnie. Mivel azonban az orvos az első látogatás óta soha meg nem nézte betegjét, ezt azóta meg sem vizsgálta, atyja nem fizette meg pontosan a lejárat napján a 120 koronát. Az orvos erre beperelte atyját, sőt ezenfelül még egy gorbamalevéiben is becsületsértő kifejezésekkel illette. Atya védelmében tiltakozott az orvos eljárása ellen, mire ez tiltakozó levelének tartalma miatt a büntető járásbírósnál emelt ellene panaszt becsületsértés vétségéért. A járásbírósnak azonban felmentő ítéletet hozott, mert nem látott becsületsértést fenforogni.

Dr. Kovács Izsónak ezen eljárása késztette őt arra, hogy akkor, amikor a Pesti Futár foglalkozni kezdett Kovács dr.-nak gyógy módjával s ez a támadást neki tulajdonította, tiltakozzék az orvos gyanúsítása ellen. Ezt a tiltakozását inkriminálta Kovács dr. s ezért indította meg ellene a sajtópört. Kijelentette továbbá, hogy a valódiság bizonyítását kéri, mert Kovács dr. minden egyes páciensétől kötelezvényt vesz és sajtóságon gyógy módjával felületesen és lelkiismeretlenül kezeli betegeit.

A bíróság az orvos ellenzése dacára elrendelte a valódiság bizonyítását. Ennek folyamán kihallgatták magát a panaszos orvost is, aki az elnök kérdésére beismerte, hogy pácienseitől kötelezvényt vesz. Majd a gyógy módját ismertette, amely abból áll, hogy az emberi testben lévő állati fehérnyevagyot eltávolítja növényi fehérnyevagy segítségével. Az orvosságot, amely gyökerekből s ezeknek kivonataiból áll, rendszeren ő maga adja a betegeknek, mert ezt a kivonatot a gyógyszerárakban nem kaphatják meg.

A bíróság a lefolytatott tárgyalás után a vádlott joghallgatót becsületsértés sajtóvétségéért öt korona fő- és öt korona mellékpénzbüntetésre ítélte. Az ítélet indokolásában enyhítő körülményül vette a bíróság a vádlott fiatal korát, hogy atyja védelmében állott szembe Kováccsal, hogy megtorolja az ez által okozott sértést, továbbá, hogy orvosi esküjével ellenkezően betegeit nem kezeli lelkiismeretesen, hanem levélbeli bemondás alapján rendel ezeknek. Az ítélet jogerős.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151.

Hogy élünk száz év múlva.

Edison a jövőről.

Egy amerikai újságíró a napokban meginterjuvált Thomas Alva Edisont, a telegraf a megafon, a fonográf, az erofon és számtalan más elektromos mű feltalálóját. A beszélgetés folyamán szóba került a jövő emberének élete és Edison tág perspektívát nyitott arról, hogy fog lefolyni az emberiség élete száz év múlva. A legragyobb teremtmények egyiké többek között a következőket képzelte el:

— A jövő világot a találmányok egészen átalakítják. A legutóbbi száz év alatt többet haladt az emberiség, mint a megelőző évszázadok alatt együttvéve. Találmányok gazdagították az emberiséget. A jövő találmányai nemcsak gazdagabbá, de boldogabbá is fogják tenni az embereket. Találmányok és gépek fogják végezni azokat a munkákat, melyek ma emberi kezeket igényelnek. A szegények felszabadulása gyorsan be fog következni, a mai nyomor és szegénység el fog tűnni a világból. Száz év múlva gép fogja végezni a mai kézi munkát, hogy pedig két-három évszázad múlva milyen lesz a fejlődés, azt ma el sem lehet képzelni. A találmányok mindenkor a szegény embereken segítettek, de a jövőben még inkább hasznukra fognak lenni. A jövő felfedezései és találmányai nemcsak néhány embert fognak milliommossá tenni, de óriási lesz belőlük minden egyes embernek a haszna. A legközelebbi jövő találmányai az automata gép jegyében fognak lefolyni. Eddig csak olyan gépeink vannak, melyek csak egyes részeket állítanak elő. Ez megváltozik és nemsokára eljön az idő, hogy például a gép egyik végén elhelyezzük a bőrt és a másik végén kivesszük a kész cipőt. Ez nem fantázia. A feltaláló képesség gyorsan halad, az emberi agyvelő fejlődik, az evolúción ezen a téren is helyet foglal. Néhány év múlva automata gépek fogják az emberek munkáját végezni és két embernek lesz dolga ott, ahol ma harmincra van szükség.

— És mi történik a többi huszonnyolccal, kérdezte az újságíró?

— Ezeket máshol fogják elhelyezni, válaszolt Edison. Minél olcsóbbak lesznek a létfenntartáshoz szükséges eszközök, a cipő, a ruha, ház, butor, annál többet fogyaszt belőlük az emberiség. Az ember étvágya kielégíthetetlen. Ma persze keveset fogyaszthat és élvezhet, de ha tehetné, megvenne mindent. Mindig akad munkája a többi huszonnyolcnak. Meg kell gondolni, hogy száz év múlva senki se fog négy-öt óránál többet dolgozni naponként. Nem is lesz szükség arra, hogy többet dolgozzanak. A javaknak óriási készlete áll majd rendelkezésre és az emberek többet pihenhetnek, mint manapság.

Edison lelkesülten, elragadtatással beszélt, oly ember elragadtatásával, aki biztos a maga dolgában. Ott állott fénylő, bonyolódott szerkesztű gépei között, melyekbe feltaláló képessége életet öntött.

— Ami a szegényeket illeti, és rámutatott egy modellre, ezek részére készül a cementház. Két év előtt fogtam hozzá és ma biztosan állíthatom, hogy megoldottam a problémát. Kivételtemet siker koronázta és még e hónapban, vagy jövő év januárjában hozzákezdünk az első házamhoz. Ha sikerül a dolog, úgy ez a cementház a legnagyobb találmányom. Meg fogom oldani ezzel a lakásproblémát. Hát ez orronába fog kerülni egy hét-nyolc szobás ház. Jöjjön nézze meg!

Edison felvette a sapkáját és magával vitte

az újságíró a szabadba. Óriási vasforma állott ott a készülő cementház részére.

— Ennek a vasmodellnek a közfalaiba, melyek nyolc coll szélesek, gőzgépekkel folyékony cementet szivattyúznak. Ha a cement megmerevedett, a modell vasfalait lehányjuk és az épületet kiemeljük. Hat óra alatt gőzerővel kiassuk az alapot, belé ágyazzuk a házat, és azután lehet használni. Az egész házban nem lesz ötszáz korona áru fa, még a mosdók és fürdőkádak is cementből készülnek. De azért a szépséget se hanyagoljuk el. Színezés, stíl, kidolgozás tekintetében házam felveszi a versenyt a mai házakkal. Nem célok, hogy csunya házakat juttassak az utódoknak, de olcsó és jó házakat fogok adni nekik. A vállalkozó nem fog tíz percentnél többet nyerni az épületen. Találmányom előnyét a szegény ember fogja élvezni. Házam tűzbiztos lesz, tiszta, nyáron hűvös, télen meleg, megfelelő mindenkinek és az ára a mai házénak csak egy csekély részét teszi ki. Meg vannak már a számításaim a cementház jövedelmezőségéről és rentabilitásáról. Négy ilyen vasmodellel tízenként házat lehet hónaponként előállítani és az adó, vételár negyven koronánál nem rug többre hónaponként. A jövő gépe olcsón dolgozik. Amit ma harminc ember végez, azt ketten fogják megcsinálni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Zsidónő, opera Palóczy Berta és Szendrőy Lajos felleptével. (A bérlet.)
Szombat: Délután: Buridán szamara, vígjáték. Este: Tancos huszárok, operett. B. bérlet.
Vasárnap: Délután mérsékelt helyárral Talifun dráma. Este: Tancos huszárok, operett. (C bérlet.)

* A zsidónő. Magas nivóju, stilusos operaelőadásban került színre Halevy operája, A zsidónő. A magyar kir. Operaház két tagjának vendégjátéka mellett a mi művészeink is tudásuk legjavát csillogtatták és az összjáték a legtisztább műélvezetet nyújtotta a közönségnek. Eudoxia szerepében ismertük meg Palóczy Bertát, az Operaház bájos fiatal énekesnőjét. Már megjelenésével, üde fiatalágával és nem mindennapi szépségével meghódítja a nézőt. Művésze jóval felül áll az átlagos nivón. Üde szoprán hangja minden regiszterben kellemes, tiszta csengésű, egyenletes és mai szereplésével a legelőnyösebben mutatkozott be. A közönség tüntető melegséggel tapsolt a bájos művésznőnek. A biborost Szendrőy, az Operaház régi érdemes művésze énekelte zajos siker mellett. Wlassák kitűnően disponálva gyönyörűen énekelt, Ferraritól pedig ma is kitűnő Eleázárt hallottunk. Jól megállta a helyét Leopold szerepében Boda, kevésbé jó Rugiero volt Zöldi. (H. G.)

* Odeschalhy hercegnő a Culp-hangversenyen Culp Julia hangversenye iránt Arad előkelő köreiből óriási érdeklődés nyilvánul meg. A hangversenyen megjelenik Arad egész előkelősége és ezenkívül megváltotta jegyét a kiváló művészi eseményre Odeschalhy hercegnő, aradmegyei nagybirtokos is, aki kíséretével együtt jelenik meg a hangversenyen. A hölgyek fényes esti toalettben jelennek meg s így a Culp-hangversenyen láthatók lesznek a legutolsó divat hangverseny-toalettjei.

* A Zsidónő — másodszor. Holnap kerül színre másodszor Halevy klasszikus dalműve, a Zsidónő, a két operaházi vendéggel: Palóczy Bertával és Szendrőy Lajossal. A címszerepet ezúttal is Wlassák Vilma, Eleázárt pedig Ferrari énekli.

* Január 2. helyett január 6-án tartja Sándor Erzsébet, az Operaház világhírű művésznője egyetlen hangversenyét.

* Bohémek. Puccini világhírű operája, a Bohémek a jövő héten kétszer: hétfőn és kedden kerül színre. A két előadás érdekessége az, hogy Mihályi Ferenc, a budapesti m. kir. Opera kiváló baritonéneke fogja énekelni Marcellt. A többi szereplő a régi. Mindkét előadás bérletben, rendes helyárral mellett lesz.

* Az Uránia műsora. Az Uránia előadásai iránt megnyilatkozó nagy érdeklődést mindenki jogosultnak találja, aki csak megnézte az Uránia jelenlegi fényes műsorát. Szébbnél szébb képek váltakoznak a pazarul összeválogatott műsoron. Csupa szín, hangulat ez a műsor. Természet után felvételek, modern tárgyú drámák, sport látványosságok, kacagtató boházatok és fantasztikus látványok bilincselik le a néző figyelmét. Egyes képek után még taps is hangzik fel a nézőtérén, legjobban illusztrálva azt a közvetlen hatást, melyet a kiváló műsorok a közönségből kiváltanak. A nagy érdekességű műsort pénteken mutatja be utoljára az Uránia. 791

FELOSZLOTT

aradi fogyasztási szövetség.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 30.

A köz- és magántisztviselők és alkalmazottak fogyasztási szövetsége e hó 29-én tartotta rendkívüli közgyűlését. Róka József kir. tanácsos elnökle mellett s kimondotta feloszlását. Fel kellett oszlatni a szövetséget, mert az, éppen s leginkább az érdekelt tagok pártolásának és szükséges összetartásának hiánya miatt, nem felelt meg annak a célnak, melyet a vezetőség munkálni, elérni törekedett s nincs remény arra, hogy ily laza kapcsolat mellett a jövőben csak megközelítőleg nagyobb eredmény lenne is elérhető.

Maga a közgyűlés is a tagok igen lanyha érdeklődéséről tett bizonyosságot. Az elnök Róka József megállapítván az ülés szabályszerű összehívását, válaszolt röviden a szövetség eddigi működését s rámutatott azon okokra és körülményekre, melyek a szövetség életképességét megakasztották. Kijelentette, hogy semmi biztatót nem lát a jövőre, a viszonyok újabb, jobb alakulására. Felvetette a kérdést, hogy fenntartassék-e a szövetség ily körülmények közt a jövőre is, vagy sem s egyben bejelentette lemondását elnöki tisztségéről.

A közgyűlés egyhangulag a feloszlás mellett döntött.

A szövetség pénztárnoka, Miskovits István jelentette, hogy a pénztárba befolyt 523— K

kiadás volt 435.49 K

s így a készpénzmaradvány 87.51 K

szerelvények értéke 108.54 K

követelés az elárusítótól 60— K

összes vagyon értéke 256.05 K

A közgyűlés az elszámolást, részletes felvilágosítások után jóváhagyással tudomásul vette.

Kimondta továbbá a közgyűlés, hogy a szerelvények eladandók és az ezek után mutatkozó összes készpénzvagyon az áll. tisztviselők aradi körének adandó át oly kikötéssel, hogy az általa külön alapként gyűmölcsözőleg kezeltesék s csak egy hasonló szervezkedés költségeire legyen felhasználható.

Egyben felkéri a közgyűlés az áll. tisztviselők körét, hogy egy valóságos fogyasztási szövetkezet létesülése érdekében sürgősen indítsa meg az előmunkálatokat s lépjen érintkezésbe a „Hangya” szövetséggel.

Végül a közgyűlés a szövetség tisztikarának mondott köszönetet önzetlen munkásságukért. Az ülés jegyzőkönyvét ifj. Schweigert Péter titkár vezette.

HIREK.

Leesett az emeletről.

Titokzatos ügy.

Távirati tudósítás.

Arad, december 30.

Tegnap délután 4 óra tájban egy fiatal leány Budapesten a Liszt Ferenc-tér 20. számú ház első emeletéről leesett, vagy ledobta magát. A tényállás megállapítva még nincsen. A közeli rendőrkapitányságon csak este 9 óra felé tudták meg az ügyet és kiküldtek egy rendőrt.

A rendőrnek a házmesterné, *Szijgyártó Jánosné* a következőket mondotta:

— Délután egy leány jött be a házba és az itt lakó *Pfeifer Gyula dr.* nőorvos lakása után tudakozódott. Felment az emeletre, de alig hogy felérhetett, kiabálást és zuhanást hallottam. A lépcsőházba siettem, ott élettelenül feküdt a kövezeten a leány. Értésítettem az orvost, hogy egy betege leugrott, vagy leesett az emeletről. Ő lesietett, felvitette a leányt lakására, odahívta a mentőket, akik elvitték a leányt. Többet nem tudok.

A rendőr felment *Pfeifer Gyula dr.* lakására, hol az orvos a következőket mondotta:

— Az esethez a rendőrségnek semmi köze. Baleset történt, még pedig bent a házban. A beteget én elláttam és elvittem a mentőkkel. A leányt nem ismerem, azelőtt soha sem láttam, a nevét sem tudom.

A mentők a leányt az I. sebészeti klinikára vitték. Miután az orvos lakásáról vitték, csak szállítást végeztek és az esettel magával nem törődtek. Csak annyit tudnak, hogy a leány neve *Fischer Betti*, állítólag varrónő, sérülése súlyos.

A sebészeti klinikán az ügyeletes orvos megtagadott minden felvilágosítást. Csak annyit mondott, a leány lábtörést szenvedett. Nem életveszélyes a sérülése.

A rendőrség részéről *Somlyai* rendőrfogalmazó ment ki az éjjel a klinikára, hogy a leányt kihallgassa, de miután a leány közös kórteremben fekszik, amelyben súlyos és életveszélyes betegeket kezelnek, a klinika vezetősége éjjel nem engedte meg a kihallgatást. Ez eddig sem történt meg. Sőt mindaddig a rendőrség *Pfeifer Gyula dr.*-t sem hallgatta ki.

Pfeifer Gyula dr. következő módon adta elő az esetet:

— A rendelés alatt berohant hozzám egy ambuláns betegem és lelkendezve mondotta: „Doktor ur, egy páciense leesett az emeletről!” Lesiettem a lépcsőházba, ahol egy ismeretlen leányt találtam. A leány eddig még sohasem volt nálam. Első segélyben részesítettem és a mentőket hívtam, akik elszállították. Többet igazán nem tudok.

A titokzatos esetben a rendőrség ma dél felé megindította a nyomozást, amelyet Kórody rendőrfogalmazó vezet. Kórody rendőrfogalmazó már egyizben vezetett vizsgálatot *Pfeifer Gyula dr.* ellen, aki akkor József-körut 2. szám alatt lakott és egy *Pásztor Erzsébet* nevű leánynyal volt kellemetlen afférje, amelyről a lapok sokat irtak.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 31-én az időjárás: változékony, szeles, hűvösebb, elvélve csapadék.

— Darányi sajtópöre. Budapestről jelentik: A *Habár Mihály* elleni sajtóperekhez ma *Darányi Ignác* földmívelési miniszter is csatlakozott. Darányi is sajtópert tett folyamatba a „Wekerle kormány panamá” című röpiratnak reá vonatkozó részei miatt.

— Bratianu állapota. Bukarestből jelentik: Bratianu román miniszterelnök állapota rosszabbra fordult. A beteget állandóan magas foku láz gyötri és az orvosok komplikációktól félnek. A román fővárosban nagy az aggodalom.

— Ujévi istentiszteletek. A Szilveszter-esti és ujévi istentiszteletek a minoriták templomában a következő sorrendben lesznek: December 31-én, pénteken este 5 órakor szentbeszédet mond *Havadi Barnabás* pannonhalmi bencés hitszónok. Ezután Te Deum és áldás. Január 1-én, újév napján reggel 7 órakor szentmise, fél 8 órakor szentbeszéd, tartja *Chrappa Sándor dr. s. lelkész*. 8 órakor és 9 órakor csöndes mise, 10 órakor ünnepélyes sz. mise, fél 12 órakor csöndes mise. Délután 5 órakor sz. beszéd, mondja *Kubicza Imre* hitoktató; ezután áldás. Január 2-án, vasárnap reggel 7 órakor mise, fél 8 órakor szentbeszéd, tartja *Bagáry Norbert s. lelkész*. 8 és 9 órakor csöndes mise, fél 10 órakor oltáregyesületi szentbeszéd, mondja *Monay Ferenc dr. titkár*, 10 órakor ünnepi mise és szentségkítétel, fél 12-kor csöndes mise. Délután 5 órakor szent beszéd, tartja *Gaberdeán Lajos* hitoktató, ezután szentségkítétel.

— Aradi rendőrtisztek kérelme. Ma az összes rendőrhadnagyok nevében *Szcepkovszky* Teofil felebbezést adott be *Varjassy Lajos* polgármesternek a rendőrfogalmazói állás betöltése ügyében kiírt pályázat ellen. A felebbezés a törvényhatósági bizottsághoz van intézve és azt panasolja, hogy annak tartalma a rendőrhadnagyokra sérelmes. A pályázat szerint a rendőrfogalmazói állásra pályázónak jogvégeztséggel kell bírnia, a mit sem az 1883. évi I. törvények, sem a városi szervezeti szabályzat nem követel meg. A felebbezők figyelmeztetik továbbá a közgyűlést arra, hogy nemcsak a törvényhatóság, de a közigazgatási bíróság is eltekintett a jogvégeztségtől, mikor a gáji alkapitányt választotta meg, noha ez felelősségteljesebb munkakört lát el, mint a rendőrhadnagy. Rámutatnak arra, hogy a rendőrhadnagyok is fogalmazói teendőket végeznek és Nagyvárad, Debrecen, Kassa, Győr, Pécs, Hódmezővásárhely példájára hivatkoznak, a hol a rendőrfogalmazótól nem kívánnak jogász kvalifikációt. Felebbezésükkel — mondják a benyújtók — nem óhajtanak senkit jogában érinteni és tiszteletben tartják a magasabb képzettséget; csak az a céljuk, hogy megfelelő, modernebb elnevezéssel jutalmazza a törvényhatóság az 6 terhes munkájukat. Együttal az iránt folyamodnak, hogy a rendőrhadnagyi cím, amely a belügyminiszter által készített városi tisztviselői beosztásból már kimaradt, eltöröltsék és helyette a rendőrfogalmazói címet viselhessék.

— Feljelentés a „hólabda” miatt. *Geller Izidor* és társai aradi ékszerészek feljelentést tettek az aradi rendőrségnél egy svájci órákereskedő-cég és több aradi ember ellen, akik már hónapok óta hólabda-rendszer útján órákat adnak el Aradon. A chaux de fonds-i cég ismert szelvényeket küldött aradi kereskedéseknek, hivatalnokoknak, rendszeren három szelvényt és olcsó áron aranyórákat kínált megvételre. A silány gyártmányú órákat azután hólabda-rendszerrel terjesztették és a gyanútlan emberek egész tömegét tévesztették meg az olcsó árakkal. A szelvények terjesztése tudvalevőleg kihágás, melyet a törvény 2-300 korona pénzbírsággal is sújthat. A helybeli ékszerkereskedők, kiknek ez a hólabda-rendszer sok kárt okozott, most feljelentést tettek a rendőrségnél, mely széleskörű nyomozást indított a dologban és figyelmezteti a közönséget, hogy óvakodjék a szelvények terjesztésétől.

— Házvétel. A *Dániel Gergely* örökösének tulajdonában volt *Deák Ferenc-utca* 5. sz. házat megvette *Böhm Géza* aradi vállalkozó 41000 koronáért.

— Párbajozó államtitkár. Párisból jelentik: *Peary* angol államtitkár Párisban állítólag veszedelmesen megbetegedett. A *Morning Post* értesítése szerint az államtitkár tüdőgyulladásban szenved. Párisban néhány nap előtt az a hír volt elterjedve, hogy két külföldi államférfi párbajt vívott. Azt hiszik, hogy *Peary* betegsége ezzel a párbajjal van összefüggésben. A *Morning Post* több munkatársát elküldötte Párisba, ahonnan azt jelentik, hogy nem tudták kinyomozni az államtitkár lakását.

— A telefonos kisasszonyok védelme. Szabadkán az utóbbi időben nagyon elharapódzott az a szokás, hogy az előfizetők a telefonos kisasszonnyal gorombáskodnak. A távbeszélő hivatal tegnap főjelentést tett a rendőrségen nyolc szabadkai uriember ellen, mert megsértették a telefonos kisasszonyt. A rendőrség 25-50 korona pénzbüntetésre ítélte a goromba urakat.

— Megszűnt a csabai tifuszjárvány. Az ősz folyamán nagyon sok csabai családot ejtett rémületbe és sok családra hozott gyászt is az a veszedelmes tifuszjárvány, mely eddig még alig tapasztalt mértékben dühöngött Csabán. A rendőrhatalóság mindjárt a baj elterjedése kezdetén a legerélyesebb intézkedéseket tette a közegészségügy megóvása céljából. A lelkiismeretes és erélyes intézkedéseknek meg is volt az az öröndetes következménye, hogy a tifusz megbetegedések száma az utóbbi hetekben rohamosan csökkent s ma már mindössze három tifusz beteg van. Pedig még egy hónappal ezelőtt csaknem száz volt a tifuszbetegtek száma.

— Rablógyilkosság Orsován. Kegyetlen, szinte megretentő vadállatiassággal véghezvitt rablógyilkosság történt Orsován. Az áldozat egy fiatal gyári munkás, akinek néhány korona pénzét és szegényes ruhaneműit kívánta meg a gyilkos. A tettesnek eddig semmi nyoma. Az eset részletei a következők:

Az orsovai vasuttelepen, a *Hillebrand* féle ház kertjében reggel egy férfi véres hulláját találták. Sietve értesítették a hatóságot, amely szintén sietve küldötte a helyszínre képviselőit: *Hável Jenő* bíró, *Klein Mihály* jegyzőkönyvvezető, *Nagy Sándor dr.* járási és *Schwarz Tivadar dr.* közsegi orvosokat. A bizottság első sorban is a meggyilkolt sérüléseit vette számba és megállapította, hogy ezek a következők: A fej hátulsó részén egy hatalmas vágás, a nyak teljesen át van metszve, azontul a nyakon egy alaku vágás és még két szúrás. A mell jobb oldalán szúrás seb, mely a hónaljig ér, a mell baloldalán egy szúrás. Két borda át van vágva. A hátán tíz hatalmas szúrás seb. A jobb kézen öt-hat vágási seb. Ime, ezek voltak a szerencsétlen ember sebei. Rettenetes küzdelmet vívhatott a gyilkossal, amit bizonyít az is, hogy a kert kerítésétől öt-hat lépésnyire a talpon nagy vértócsa volt és a talaj össze volt taposva. Itt támadta meg a gyilkos áldozatát, akit, minekutána rettenetes késszúrásaival megölt, a kerítésig cipelt és azon átdobott a kertbe. A nyomozás ezután megállapította a megölt ember kilétét. Eszerint a meggyilkolt *Szuru Pál* szlatinai illetőségű munkás, aki az Orsovai Petróleumgyárban volt alkalmazva. Szuru néhány nappal ezelőtt eltávozott hazuról — így vallotta ezt lakásadója — és elvitte magával ruháit, három nadrágot és egy pár csizmát. A holttest mellett csak két nadrágot találtak; a meggyilkolt csizmáját és zöldszínű kalapját a gyilkos elvitte. Szuru pénze, tíz korona tizennégy fillér, ott hevert a sárban. A gyilkos ezt nem vette észre. Valószínű, hogy a szerencsétlen fiatal ember lakása felé igyekezett — talán részeg is volt — és a néptelen tájékon a gyilkosok kiakarták rabolni. A tetteseknek semmi nyoma.

— Betörőbanda Ujaradon. Néhány nap óta Ujaradon betörőbanda garázdálkodik. A band tagjai azt az időt használják föl fosztogatásra amíg a katolikus hívők éjfél misére menne és őrizetlenül hagyják házaikat. Legutóbb *Schvagner J.-nél* tettek látogatást a betört és az őrizetlenül maradt lakásból minden bútort kihordtak, úgy, hogy mire *Schvagner* hazamentek, a lakást teljesen üresen talált.

— **Tölgy és bükkfa eladás Aradmegyében.** A közös birtokosok tulajdonát képező 1172 kat. hold kiterjedésű acsuvi erdőbirtoknak 4692 m³-re becsült tölgy és 186.262 m³ t. tevő bükk fakészlete december 16-án délelőtt 11 órakor az acsuvi gör. kel. iskolában tartott árverésen 303,163 kor. kikültési ár mellett eladandó lett volna. Mindössze azonban csak egy ajánlat érkezett be, mely a becsáron jóval alul lévén, (283.362 K) elfogadható nem volt.

— **A mérgekverő.** Budapestről jelentik: Cserepes András házimester tegnap délután megjelent a főkapitányságon és elmondotta, hogy a mentők fiat most szállították el Vajda Ádám-utca 8. szám alatti lakásáról a Rókus-kórházba. A fia, a 18 éves villanyszerelő Cserepes László, azt mondotta, hogy kedvese, Danovár Róza 29 éves szakácsnő, őt megmérgezte. A rendőrség a Rókus-kórházban kihallgatta a beteget, aki elmondotta, hogy tegnap felkereste kedvesét, Danovár Rózát, Garai-utca 4. szám alatti lakásán azért, hogy békésen elváljon tőle. A leány egy pohár borral kínálta meg, ő megitta s rosszul lett. Azt hiszi, hogy a borban mérge volt. A főkapitányságra behozott Danovár Róza tagadja, hogy kedvesét megmérgezte volna, nem is az kereste fel őt, hanem ő kereste és találta meg egy népszínház-utcai pálinkamérésben, innen mentek haza; ő nem mérgezte meg. Cserepes Lászlót a Rókus-kórházból elbocsátották, mert sebesülése egész könnyű. Ezek után a rendőrség Danovár Rózát hazaigazoltatta lakására.

— **Haverdaék karácsonya.** Szabadkáról jelentik: A szabadkai fogházban is, mint minden más börtönben az országban, a fogházi karácsonyünnepnek rideg szabályok szerint folynak le. Bort kapnak a foglyok, meg lelki malasztot. Két napon át miséznek nekik egy pap, azután kezdek újból, ahol elhagyták. Ki a kosárfonásnál, ki a favágásnál. A Haverda-ügy szereplőinek sem volt sokkal külön a karácsony ünnepe. Egyedül Haverda Mariska menüjén látszott meg, hogy ünnepe van a világnak. A szép Mariska egy hónap előtt megunt a Pest-szálloda főztjét s azóta a Nemzeti-szálloda étterméből kapja ételmezését. A szálloda bérlejtője karácsony este különös figyelemmel látta el rabasszony-vendégét, aki kivételesen fél 6 órakor vacsorázott. Az étlap így festett: Hal. Sülték. Tészta. Giardinetto. Bor. Fekete kávé. A többiek — Jánossy és Vojtha — az ünnepnap fogházkosztón töltötték el az ünnepet. Mindhárom vádlott résztvevett az istentiszteleten s hosszasan imádkozott.

— **Társasutazás a Rivierára.** Január hó 22-én, igen szép és dus programmal, társasutazás indul az olasz és francia Rivierára. A társas kirándulás programja Milano, Genua, San Remo, Ospodaletti, Nizza, Cannes, Beaulieu, Cimiez, Monte-Carlo, Monaco, Mentone és Cap-Martin megtekintését öleli fel. A társaságnak Nizzában a karnevali ünnepségek legszebbjeiben, többek között a karnevali herceg bevonulásának és az első konfetti és virágcsata ünnepélyének lefolyásában is része lesz. A kirándulást a Központi Menetjegyiroda rendezi, még pedig ezuttal rendkívül olcsón, amennyiben az egész utazás költsége — elsőrendű lakás és ellátás, továbbá a látnivalók belépődíja, sétakocsizás a nizzai virágkorzón, borraivalók stb. is beleértve — személyenként 480 korona. Részletes prospektus díjtalanul kapható Aradon az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, Budapesten pedig a Központi Menetjegyirodában Vigadó-tér 1.

— **Közeledik az újév és így mindenkinek ajánlatos, hogy nézze meg, vannak-e még névjegyek, hogy még kellő időben megrendelhesse az „Aradi Nyomda Részvény Társaság”-nál, ahol csinos kivitelben 100 darabot két koronáért kaphat. Vidékre két korona 20 fillér be- küldése ellenében bérmentve szállítjuk.**

— **Titokzatos öngyilkosság.** Nagyváradról írják: A kert-utcai Diana-fürdőben tegnap reggel revolverlövés vetett véget egy fiatalember életének. Szerelmes volt és a halálban keresett gyógyulást. A fürdő egyik kabinjából dörrenés hangzott. Mire feltörték az ajtót, a vendég, egy elegáns, jól öltözött fiatalember, már a halállal vívódott. Revolverével mellbelőtte magát. Kazay Kálmán dr. nyújtotta az első segélyt, de azonnal konstata, hogy az öngyilkos menthetetlen. Mire a mentők beszállították a közközházba, ki is szenvedett. Az odaérkezett delegatív három levelet talált az öngyilkos fiatalembernél. Az egyiket a rendőrkapitánysághoz címezte s a levélben arra kérte a rendőrséget, hogy ne bontsák föl, ha pedig revolverével nem jól célozna, adjanak be valami mérget, hogy gyorsan és biztosan meghaljon. A levél alá volt írva: Löwinger Mihály, kereskedősegéd. Egy másik, fekete keretes boríték le volt zárva s ez a cím állott rajta: *Önagysága Vörös Margitka kisasszonynak Budapest.* Végül a harmadik levél a lapok szerkesztőségének volt közösen címezve. Megállapították, hogy Löwinger Mihály nagyváradi jómódú család gyermeke s mint kereskedősegéd legutóbb Aszódy M. Kossuth-utcai kávé- és csemegeüzletében volt alkalmazva. Korábban Budapesten tartózkodott huzamosabb ideig s ekkor lett szerelmes Vörös Margitkába, egy urileányba, akit vallási különbségek is elválasztanak imádójától. Löwinger Mihály szerelméről nem igen akart tudni sem az ő, sem a kisasszony családja s valószínűleg ez keserítette el az érzékeny fiatalembert, aki az ünnepekre Budapestre készült, de nem utazott el. A lapok szerkesztőségének írott levele, melyben talán okát adja öngyilkosságának, vagy amelyben valami utolsó akaratát közli, a rendőrkapitányságon maradt.

— Január 15-én persaszőnyeg raktáratom felosztatom, addig a készletet minden elfogadható árban eladom. *Schwarz Zsigmond.* 4302.

— Kossak esz. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 2811

— Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb Mágnes-crém szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél Berzova, továbbá Aradon Vojtek és Weisz uraknál kaphatók. 4077

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Inzultált szerelmesek. Budapestről táviratozzák: Kariszt György néhány hónappal ezelőtt egy leánynyal sétálgatott. Miközben járában udvarolt, megszólalt mögötte két férfihang és a hangok nyilvánvaló célzással az ifjú pár gyöngéd viszonyára, kellemetlen szövegű dalban nyilatkoztak meg. Kariszt fölhaborodásában besietett egy közeli kocsmába, ahonnan segítségül hívta két barátját, Szőke Kálmánt és Kis Károlyt, akiket arra kért, hogy támogatassák a két tapintatlan fiatalember megrendszabályozásában. A megrendszabályozás olyan sikerrel járt, hogy a trágár dalokat éneklő ifjak közül az egyik, Varga József, több készszerástól megsebesülve, a kórházba került, ahol felgyógyult ugyan, de örökre nyomorék marad. Varga József panaszára súlyos testi sértés büntette miatt indult meg az eljárás Kariszt György, Szőke Kálmán és Kis Károly ellen, akik ma állottak a budapesti büntető törvényszék előtt. A bíróság Kis Károlylyal szemben megszüntette az eljárást, Kariszt Györgyöt azonban egy évi, Szőke Kálmánt pedig három évi börtönrre ítélte el. Ezt az ítéletet a tábla is helybenhagyta.

§ Vasuti karambol. Brassó mellett, Prázmár állomáson szeptember 7-én összeütközött egy személyvonat egy tehervonattal, aminek követ-

keztében mintegy tíz utas kisebb-nagyobb sérülést szenvedett. A vizsgálat megállapította, hogy az összeütközés napján Brassóból a személyvonat után öt perccel indult el Prázmár felé a tehervonat, amelynek 42 perc lett volna a menetideje. A tehervonat mozdonyvezetője, Román József, azonban 12 percre rövidítette le a menetidőt s így a személyvonatot még az állomáson utolérte és megtörtént az összeütközés. Az ügyesség közveszélyes cselekmény miatt bűnvádi eljárást indított a mozdonyvezető ellen, akit a büntetőtörvényszék bizonyítékok hiánya miatt fölmentett a vád alól. Az ügyész főlebezése következtében az ügy az ítélőtáblához került, amely szintén hozzájárult az első bíróság ítéletéhez.

Csevegés a zsurról.

Beköszöntvén a zsúr-saison, nem lesz talán érdektelen róla most egyet-mást elmondani. Ha még olyan modern is a zsúr, mégsem napjainknak a fölfedezése. Mint a szalonélet minden más berendezése, Franciaországból származik. Ott a zsúr virágkora, a zsúrozás divatja mindenesetre szűkebb körben járt, mint ma, de ez a kör jó részt különösen kiváló volt; a társaság szellemi egyéniségek és nagyságok tekintetében ugyanesak alapos gondossággal volt összeválogatva. Virágkora volt az a szellemes zsúr, amelyen éppen olyan okosan csevegtek, mint élénken udvaroltak. A múlt század hölgyeinek, akik Párisban elég vonzó társaságot akartak zsúrjaikon egyesíteni mindennapi csevegésre, — sem szépeknek, sem fiataloknak s ami több, még kifogástalanoknak sem kellett lenniök. Mert ha Lambert, Necker, Geoffrin asszonyok a legfeledhetlenebb hivatással dicsekedhettek is, ugyanezt nem mondhatta el magáról Madame du Deffant, a luxemburgi hercegnő és Madame du Tencin, akinek fogadó estői voltak olyan híresek és látogatottak, mint amazoké. Pedig Madame du Deffant sem fiatal, sem szép nem volt, sőt jócskán túl volt az ötvenedik évén, a mikor szalonját megnyitotta. Madame de Geoffrin, akinek zsúrjai jó ideig a leglátogatottabbak közé tartoztak, a legcsufabb asszonyok egyike volt, úgy, hogy alapos fenyegetés volt az, amikor egy festő így nyilatkozott:

— Ha ez az asszony még sokáig boszant, Istenemre lefestem!

Az sem volt mulhatatlannal szükséges föltétel, hogy a háziasszony jó családból származzék. Madame Geoffrin, a dauphine egyik komornyikjának a leánya volt és feleségül egy kézműárkereskedőhöz ment, akinek nagy vagyona lehetővé tette számára a roppant fényűzést, du Deffantnak ellenben mindenféle fortélyhoz és intrikához kellett folyamodni, hogy esztendei bevételeit nagyobbítsa.

Hogy az akkori zsúrok nem voltak fiúve o'clock tea-k, mint a mostaniaknak legtöbbjei, azt mindenki elgondolhatja, aki a francia kulturhistóriában csak némileg is járatos. Bőveges, ilyenek való élvezet nélkül a nagy szellemek sem jártak volna el olyan pontosan a zsúrokra, amelyek ugyszólván esti találkozások voltak, tehát annak felelt meg, amit nálunk zsúrfirnek neveznek.

Bizonyos, hogy a társasélet az első évtizedektől a hetvenes évek elejéig sokkal szerényebb alapon volt, mint manapság. Akkoriban volt néhány szalon, amelybe inkább a szellemes tudósokkal, a tudományok korifeusaival és a szép asszonyokkal való találkozás ingere, mint a souperk és dínerek vonzótták az embereket. Azonban a tizennyolcadik században a francia társaságban an-

nak, aki arra számított, hogy a szellem nagyságait fogadja magánál, elengedhetetlen volt a pompás lakoma.

Az akkori idők ismeretes hölgyei között csupán Laspinasse kisasszonynak volt meg az a privilégiuma, hogy souper nélkül gyűjtse maga köré a szellemi előkelőségeket, mert szegény volt ahhoz, hogy barátait megvendégesse. Nála az anyagi élvezeteket pótolta a szellem és a kedveség s ebből a két tulajdonságból neki sokkal több jutott, mint más szereplő hölgyeknek.

A tizenharmadik század a zsurjainál, mint már említettük, morális tekintetben sem voltak nagyon szigorúak. A háziasszonyoknak lehetett, vagy nem lehetett ura, de zavarnia nem volt szabad feleségét és a vendégeket. A múlt században a férj nem segítette az asszonyt szereplő pozícióba; ellenkezőleg, minél kevesebb volt a férj, annál többet ért az asszony.

Az asszonyoknak igen sok szabadságuk volt. Az eddigiekből világos, hogy a múlt században egy asszonynak sem szépnak, sem fiatalnak, sőt műveltnak és tanultnak sem kellett lennie. Ellenkezőleg, őrizkednie kellett attól, hogy tudósnek látszassék, mert a kék harisnyákat gyűlölték a férfiak; az asszonynak a szalonját, aki annyira megfélemedezett magáról, hogy verseket írjon, vagy egyáltalában irodalmilag munkálkodjék, bizonyára elkerülték volna, nehogy kötetényeit dícsérni kelljen. Inkább megbocsátották egy asszonynak azt, hogy nem tudott helyesen írni. Ahelyett azonban megkövetelték a férfiak, hogy sok természetes esze, továbbá lényében és viselkedésében ellenállhatatlan varázsa legyen. Ez mindenesetre elengedhetetlen feltétel volt azokra a nőkre is, akik a múlt században irodalmi szalont nyitottak. Az akkori zsurok a mostani fin de siècle zsuroktól főként abban különböztek, hogy azokon egy kicsiny, nagyjából ugyanazon a szellemi nivón levő emberekből álló kör csevegésre gyűlt össze s inkább foglalkozott a kor kérdéseivel, mint a városi pletykával. Maupassant a zsuron, vagyis a hét bizonyos napjának néhány óráján, amelyen a háziasszony fogad, a legheterogénebb ismerősöknek egy nagy, negyedórától-negyedórára változó köre hullámzik a szalonban úgy, hogy valami határozott témának a megbeszélése vagy valami kiváló egyéniséggel való foglalkozás természetesen teljesen ki van zárva.

Bizony nem a mai zsurokon mulatnak jól az emberek.

TANÜGY.

(—) Az óvodák megnyitása. A városi tisztviselői hivatal előterjesztésére a polgármester elrendelte, hogy az összes óvodákban a foglalkozás megkezdődjék, mert a város területén a difteritisz járvány megszűnt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, december 30.

Kínálat, vételkedv gyenge, 3090 mm. változatlan. Amerika 1/2-el magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél	3 órai
	zárlat	zárlat
Tengeri 1910. májusára	6.87—6.68	6.66—6.67
Buss 1910. áprillisa	14.05—14.06	14.05—14.06
Zab 1910. áprillisa	7.61—7.62	7.61—7.62
Ross 1910. áprillisa	9.87—9.88	9.88—9.89
Buza 1910. októberre	11.86—11.87	11.84—11.85
Buza 1910. májusra	13.89—13.90	13.80—13.91
Ross 1910. októberre	8.93—8.94	8.92—8.93

Zárul 5 órakor.

Oestrák hitelrészvény	—	—	674.75
Magyar hitelrészvény	—	—	792.50
Allamvasút	—	—	751.50
Városi villamos vasúti részvény	—	—	816.50
Közüti vasút	—	—	616.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— December 30. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — füllérig; közép páronként 400—400 kilogrammig — füllérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 155—56 füllérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 155—155 füllérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 146—150 füllérig.

Sortálatszám: december hó 27. napján volt készlet 21891 darab, december 28. napján felhajtott 204 darab, dec 28. napján elszállított 163 darab, december 29. napjára maradt készletben: 2192 darab.

A hízott sertés üzlet irányzata szilárd.

Felelős szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

Az aradi könyvnyomdászok "GUTENBERG"-dalköre által tartandó Művészeti éven, amely a Fehér Kereszt szálloda **holnap** (szombaton) disztermében lesz, föllépnek: DIÖSSY NUSI, SZALAY ARANKA, LEÖVEY LEO, CSANYI MÁTYÁS. — Bővebbet a meghívó nyújt.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1909. évi december hó 31-én:

A) bérlet.

A) bérlet.

Pálóczy Berta és Szendrőy Lajos vendégfelleptével:

A zsidónő.

Nagy opera 3 felvonásban. Irta: Schirbe F. Fordította: Jakab István. Zenéjét szerző: Halévy L.

SZEMÉLYEK:

Brogni	Szendrőy L.	Rugiero	Zöldi Á.
Leopold	Boda Ferenc.	Eleazar	Ferrari A.
Eudoxia	Pálóczy B.	Recha	Wlassár V.

Közdato este 7 és fél órakor.

UTÁNIA SZÍNHÁZ.

(Bécs Simenyl-utca 1. szám, Szabadegyház mellett.)

Műsor 1909 december 31-én, péntek.

1. Aki nem tud aludni. Bohózat. — 2. A piemonti hegy-ségek. Természet után. — 3. Matróz tréfák. Mulatás. — 4. Ugető verseny Budapesten. Sportkép. — 5. Király és a haza. Dráma. — 6. Háború a levegőben. Látványosság. — 7. Szeszélyes baba. Humoros. — 8. Salome ö.ültje. Bohózat.

Előadások délután 5 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.

zel gyomor, vesese, hólyag és
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseleiben.

KAPHATÓ Nagy Farkas
és Fejér Gyula cégeknél
5841 Aradon

Hölgyeknek

• legkellemesebb •

ujévi meglepetés!

∴ egy gyönyörű ∴

Kézápoló készlet

remek kivitelben. — Gyöngyház, ezüst, elefántesont, teknőc, teknőc utánzat esont, cocus és ében-fából 3 koronától 70 koronáig minden árban, — továbbá

Mint hasznos és igen

Kedves ajándék

egy csinosan összeállított

Fésű garnitúra

1 tükör, 1 hajkefe, 1 bontó-, 1 nyeles és 1 porfésű tartalommal.
3511

Legfinomabb Francia

Illatszer újdonságok

dus választékban.

Rendkívül izléeses japán mintájú

Illatszer diszdobozok

(Kazetták)

2 üveg divatos parfüm, 1 darab finom szappan és poudertartalommal 4 koronától kezdve minden árban.

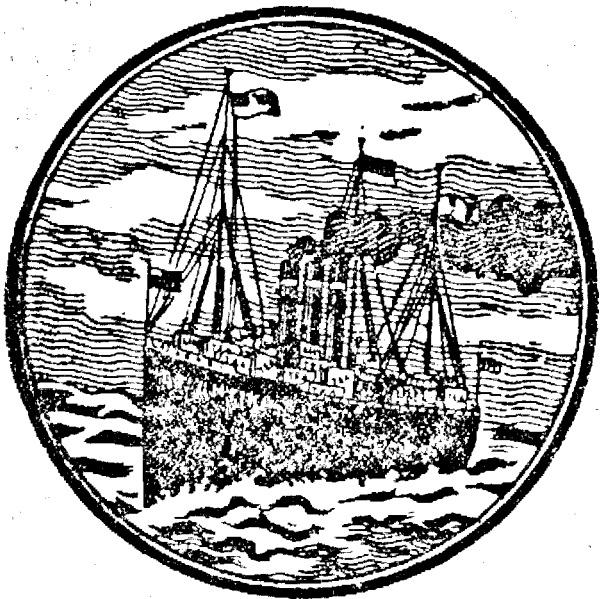
Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefonszám 455.

TELEFON 609. SZ.

TELEFON 609. SZ.

HOL VÁSÁROLHATUNK LEGOLCSÓBBAN és LEGJOBBAN KÁVÉ, TEA, RUM és egyéb e speciális szakmába vágó cikket?

4237

ARAD, ANDRÁSSY-TER 20. SZÁM kávé- és tea-behozatal-nál AZ ATLANTA

Magyar kir. államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Tv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.
Arad ind.	5-09	8-18	11-25	4-16	4-51	9-30	
Szofronya	5-23		11-41		5-08	9-44	
Kurtica	5-37	8-36	11-55	4-35	5-25	10-08	
Lőkősháza	5-51		12-10		5-44	10-21	
Bánhidai major	5-53		12-16		5-51		
Országút	6-02				5-58		
Kétegyháza érk.	6-10	9-00	12-26	4-58	6-08	10-40	
Ujkigyós ind.	6-11	9-01	12-34	4-59	6-25	10-53	
Békés-Csaba érk.	6-24		12-47		6-41	11-13	
Békés-Földvár ind.	6-35	9-19	12-59	5-17	6-53	11-21	
Mezőberény érk.	6-43	9-22	1-29	5-20	7-01	11-33	
Gyoma ind.	6-56		1-42	5-31	8-02	11-53	
Mezőtúr érk.	6-57		1-44	5-32	8-04	11-58	
Pusztapó ind.	7-07	9-41	1-54	5-39	8-20	12-11	
Pusztapó érk.	7-31	10-01	2-18	5-59	8-47	12-40	
Szajol ind.	7-36	10-06	2-25	6-04	8-52	12-47	
Mezőtúr érk.	8-02	10-29	2-53	6-22	9-25	1-17	
Pusztapó ind.	8-03	10-30	3-01	6-23	9-35	1-22	
Pusztapó érk.	8-27	10-44	3-22		9-59	1-37	
Szajol ind.	8-39		3-33		10-13	2-02	
Szajol érk.	8-52	11-00	3-47	6-55	10-27	2-16	
Szajol ind.	9-10	11-12	4-03	7-02	10-43	2-31	
Szajol érk.	9-20	11-19	4-15		10-53	3-03	
Ujszász ind.	9-44	11-35	4-38		1-22	3-28	
Ujszász érk.	9-49	11-37	4-43		1-32	3-38	
Tápiógyörgye ind.	10-08		5-02	Aradon át	2-11	3-42	
Tápiószecső	10-27		5-17	Bpest Nyugati p. u. át	2-16	3-53	
Nagykátá	10-51	12-05	5-43	Aradon át	2-21	4-01	
Tápiószecső	11-08		5-59	Aradon át	3-15	4-25	
Tápiószecső-Tápiószecső	11-22	12-29	6-11	Aradon át	3-31	4-43	
Mende	11-37		6-22	Aradon át	3-46	5-08	
Gyömrő	11-46		6-32	Aradon át	4-01	5-13	
Maglód	11-53	12-47	6-41	Aradon át	4-11	5-23	
Rákóc	12-17		7-07	Aradon át	4-23	5-43	
Kőbánya fel. p. u.	12-23		7-15	Aradon át	4-38	5-58	
Budapest k. p. u. érk.	12-30	1-15	7-25	Aradon át	5-03	6-03	

Budapest-Arad.							
Állomások	Tv. sz.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.
Budapest kpu. ind.			8-00	2-12	12-20	9-38	
Kőbánya felső p. u.			8-10		12-30	9-48	
Rákóc			8-17	2-12	12-37	9-53	
Maglód			8-44		1-14	10-13	
Gyömrő			8-52		1-22	10-21	
Mende			9-00		1-14	10-37	
Tápiószecső-Tápiószecső			9-11		1-22	10-53	
Tápiószecső			9-21		1-31	11-02	
Nagykátá			9-41	8-03	2-19	11-23	
Tápiószecső			9-58	8-16	2-43	11-43	
Tápiógyörgye			10-09		2-53	11-53	
Ujszász érk.			10-24	8-33	3-10	12-09	
Szajol ind.			10-27	8-34	3-12	12-13	
Szajol érk.	2-55	9-20	11-09	8-58	4-07	1-03	
Szajol ind.	3-19	9-32	11-25	4-11	4-27	1-22	
Pusztapó	3-37		11-37		4-40	1-31	
Pusztapó érk.	3-58		11-48		4-55	1-48	
Mezőtúr ind.	4-22	10-02	12-05	4-41	5-21	2-09	
Gyoma érk.	4-40	10-03	12-10	4-42	5-24	2-13	
Mezőberény ind.	5-13	10-26	12-33	5-01	5-53	2-47	
Gyoma érk.	5-28	10-32	12-40	5-02	6-00	2-54	
Mezőberény ind.	6-07	10-52	1-04	5-22	6-35	3-21	
Békés-Földvár érk.	6-20		1-13	5-30	6-44	3-34	
Békés-Földvár ind.	6-23		1-15	5-32	6-47	3-37	
Békés-Csaba érk.	6-42	11-10	1-28	5-43	7-04	3-53	
Kigyós ind.	7-09	11-12	2-05	5-53	7-23	4-22	
Kétegyháza érk.	7-24		2-17		7-42	4-35	
Kétegyháza ind.	7-43	11-29	2-29	6-11	7-58	4-48	
Országút	7-47	11-30	2-34	6-12	7-57	4-58	
Bánhidai major	7-58				8-05		
Lőkősháza	8-03				8-09	5-10	
Kurtica	8-13		2-51		8-17	5-19	
Szofronya	8-36	11-54	3-05	6-35	8-37	5-33	
Szofronya érk.	8-51		3-15		8-45	5-47	
Arad ind.	9-10	12-12	3-29	6-54	9-00	6-02	

Arad-Tövis.							
Állomások	Gyv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Tv.	Szv.
Arad ind.	12-21	2-14	4-04	7-04	6-32	10-00	
Glogovác		2-26	4-15		6-43	10-11	
Csicsér		2-37	4-24		6-52	10-22	
Györök Ménéz		2-49	4-37		7-05	10-33	
O-Paulis		2-55					
Paulis		3-02	4-48		7-17	11-18	
Baraczká		3-07	4-53		7-22		
M.-Radna (é)	12-55	5-15	5-01	7-40	7-29	11-36	
M.-Radna (i)	12-55	3-25	5-09	7-42	7-34	11-38	
Milova-O.		3-38	5-24				
Konop		3-49	5-40		7-56	12-36	
Berzova		4-06	6-03	8-08	8-12	1-08	
Soborsin	1-50	4-48	6-55	8-32	8-55	2-12	
Zám	2-09		7-23	9-01	9-20	2-32	
Mar.-Illye	2-35		8-10	9-24	9-59	4-03	
Déva	2-58		8-35	9-53	10-39	5-11	
Piski (é)	3-09		9-02	10-01	10-52	5-41	
Piski (i)	3-16		9-17	10-15	11-07	6-30	
Szászváros	3-35		9-35	10-31	11-34	6-30	
Alvincz (é)	4-06		10-50	11-03	12-17	7-23	
Alvincz (i)	4-16		10-35	11-03	12-24	7-25	
Gy.-Fehérv. (é)	4-27		10-30	11-15	12-37	7-41	
Gy.-Fehérv. (i)	7-00		10-56	11-16	12-44	7-46	
Tövis (é)	7-36		11-35	11-37	1-10	8-21	

Tövis-Arad.							
Állomások	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Vv.	Vv.
Tövis ind.	8-33	3-55	8-55	2-00	8-40		
Gy.-Fehérv. (é)	8-51	4-23	9-30	2-25	9-10		
Gy.-Fehérv. (i)	8-55	4-23	11-21	2-30	9-13		
Alvincz (é)	4-36	4-43	11-32	2-44	9-23		
Alvincz (i)	4-37	4-43	11-42	2-48	9-28		
Szászváros	4-38	5-33	12-16	3-34	10-35		
Piski (é)	4-53	5-59	12-35	3-57	11-02		
Piski (i)	5-08	6-15	12-55	4-12	10-17		
Déva	5-20	6-29	1-09	4-27	11-34		
M.-Illye (i)	5-48	7-11	1-39	5-10	12-17		
Zám	6-18	7-44	2-09	5-45	12-51		
Soborsin	4-15	6-34	8-17	6-18	1-29		
Berzova	5-05		8-58	6-57	2-15		
Konop	5-25		9-15		2-33		
Milova-O.	5-39		9-25		2-43		
M.-Radna (é)	5-55	7-28	9-37	3-24	2-53		
M.-Radna (i)	6-05	7-30	9-44	3-26	3-19		
Baraczká	6-14		9-52		3-28		
Paulis	6-21		10-10		3-37		
O-Paulis	6-28				3-41		
Györök Ménéz	6-38		10-14		3-56		
Csicsér	6-53				4-00		
Glogovác	7-08		10-38		4-26		
Arad (é)	7-21	8-08	10-50	4-33	4-33		

Arad-Temesvár-Józsefváros.							
Állomások	Szv.	Szv.	Vv.	Szv.	Szv.	Vv.	Szv.
Arad ind.	6-15	12-17	4-48	7-09			
Uj-Arad	6-25	12-28	5-04	7-35			
Németh-Ságh	6-42	12-44	5-27	7-58			
Vinga	6-55	12-56	5-52	8-11			
Orczyfalva	7-06	1-07	6-08	8-28			
Merczfalva	7-16	1-17	6-22	8-38			
Szt.-András	7-27	1-28	7-37	8-51			
Temesvár-Jv. érk.	7-44	1-45	7-53	9-03			
Temesvár-Józsefváros-Arad.							
Állomások	Szv.	Vv.	Szv.	Szv.	Vv.	Szv.	Szv.
Temesvár-Jv. ind.	6-00	8-45	2-24	9-28			
Szt.-András	6-20	9-09	2-42	9-48			
Merczfalva	6-33	9-27	2-56	10-03			
Orczyfalva	6-44	9-42	3-06	10-16			
Vinga	6-56	10-05	3-17	10-31			
Németh-Ságh	7-11	10-23	3-30	10-55			
Uj-Arad	7-28	10-47	3-47	10-51			
Arad érk.	7-39	11-00	3-56	11-00			

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

A kinek

ismeretség híján

háztartásra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,
kulcsárra,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterületet,
kocsit,
lovat,
halászatot,
telket.

Aki

mindeneket vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

Aki

eladni kíván

bútor,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,
üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értekezni, ha az

ARADI KÖZLÖNY
kis hirdetési
rovátát használja.

Csinos, fiatal leány

barátságát keresi budapesti mérnök, ki hetenként egy-két napot Aradon tölt. Levelek „Fiatal” jellegre a kiadóhivatalba kértnek. 118

Depó átvételére

ajánkozik szakképzett egyén. Cim a kiadóban. 4871

Bérletet

négy-hatszáz holdasat keresek. Közbenjárót díjazok. Ajánlatokat „Bérlet” címre a kiadóhivatalba kérek. 117

Megvételre

kerestetik egy jó karban levő bor-szivattyú. Írásbeli ajánlatok Lázár Vilmos-utca 3. sz. alatt a házmes-ternél. 4858

Irodaszolgának

ajánkozik egy fiatal jó megjele-nésű iparos. Cim a kiadóban. 126

Kitűnő házikoszt

kapható házban és házon kívül. Csernovics Péter-utca 14. özv. No-votny Lajosné. 125

Könyvéhadnagy

egyenruha kapható Weitzer Já-nos-utca 17., földszint, 8. ajtó. — 139

Olcsó levélpapír

100 vászon Hartyalen levélpapír, és 100 boríték selyempapírbéléssel, dobozban 240 kor. Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, An-drássy-tér 16. és Weitzer János-utca. 173

Kereskedelmi alkalmazottak

jutányos árért izletes házikosztot kaphatnak. Vargáné, Kápolna-utca 8. a. 101

Körfürész

teljesen felszerelve és stabil favágó-fejsze üzemképes állapotban eladó. Bővebbet Gyulai Kenyérstűdö ü-zletben. Spitéler Rudolf. 115

Déván,

a piactér legélénkebb forgal-mu helyén egy csinosan beren-dezett, állandó úri vevő körrel bíró jó menetű fűszer és cse-mege üzlet trafik és korlátoltital-mérési joggal 1910. január havá-ban eladó. Átvételhez 10 20,000 korona szükséges. Értekezhetni Steiner Ferencnél nagykereskedő Déván. 4806

Ujévi ajándékra

alkalmas papíráru-különlegességek mélyen leszállított áron. Litog-rafált és nyomtatott névjegyek üd-völz és képes levelezőlapok legna-gyobb tárlata. 110.000 kötetes köl-csönkönyvtár. Krausz Paulin Szin-ház-épület. 3241

Pénzbeszedőnek

ajánkozik teljesen megbízható, meglehetősen kora férfi. Szerényebb díjazással is elmegyen. 4855

Magánpénzeket

legmagasabb kamattal mellett elhe-lyeznek. Cim kiadóba. 4841

Keresek

január elsejére egy ügyes segédet, ki fűszer és rövidáru szakmában jártas, magyar és román nyelvet bírja, igényeit jelölve, Berkovits Hermann, Brád. 48

Egy a fűszer-,

termény és italárak kezelésében teljesen jártas, a magyar, német és román nyelvet bíró óvadék ké-pes fiatal ember mint raktárnok azonnali belépésre kerestetik Stei-ner Ferencnél, nagykereskedő Dé-ván. 4807

Névjegyek

divatos kivitelben, litografálva, nyomtatva vagy dombornyomással. Ujévillevezető-lapokból gyönyörű u-jdonságok! a készleten levő leg-ino-mabb díszlelvélpapírokat csaknem saját árban áruistom. Legújabb társasjáté-kok óriási választéka. A kölcsön-könyvtár 275 oldalas új magyar jegyzéke megjelent. 90,000 kötetes kölcsönkönyvtár. 80,000 kötetes ze-nemli kölcsönző intézet. Nagyválasz-téku antiquarium. — Kerpel Izsó, könyv és papirkereskedése Aradon Andrassy-tér 20 sz Telefon 385. 8911

9974—1909. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zsótér Mihály aradi lakos mint jelentkező továbbá az aradi első takarékpénztár aradi cég, vé-gül Kaufmann Sándor aradi lakos mint csatlakozónak kimondott végrehajtatók javára 200 korona, 5940 kor. 20 fill. és 324 korona tőke követelések és járulékaik be-hajtása végett az aradi kir. tör-vényszék területén lévő, Arad-megye Zimándköz községében fekvő, a zimándközi 66. sz. tjkv-ben A. I. 1—6. sor 69, 140, 215, 374. és 466. hrsz. alatt felvett 66. számú ház, udvar és kert, ugy szántóföldek, valamint 1/100-ed rész legelő illetményre az árverést 8439 koronában ezennel megállapított kikikáltási árban Zimmermann Ká-rolly mint késedelmes vevő veszé-lyére elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1910. évi január hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor Zimándköz községében meg-tartandó nyilvános árverésen a kikikáltási ár kétharmada, vagyis 2292 kor. 67 filléren alól el adatni nem fog.

Arverezni szándékozik tartoz-nak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 343 k. 90 fillért készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számi-tott és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igaz-ságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a ér-telmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki-állított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Arad, 1909. évi november hó 25 ik napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Aknay,

kir. széki bíró.

120

879—1909. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a ér-telmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. III. 675/4. számú végzése következtében Dr. Tamasdán Li-vius aradi ügyvéd által képviselt Transsylvania ált. költs. bizt. bank

javára 370 kor. 03 fill. s jár. ere-jéig 1909. évi október hó 28-án fogatosított kielégítési végrehaj-tás útján le- és felülfoglalt és 640 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, kocsik, szén, kukorica stb. nyilvános ár-verésen eladatnak.

Mely árverésnek a lippai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 447/2. számú végzése folytán 370 kor. 03 fill. tőkekövetelés, ennek 1909. évi június hó 29. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 130 kor. 58 fillérben bíróilag már meg-állapított költségek erejéig Ke-szincen alperes lakásán leendő megtartására 1910. évi január hó 3-ik napjának d. e. 10 órája határ-időül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megie-gyessel hivatnak meg, hogy az érín-tett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becs-áron alul is el fognak adatni.

Ezen árverés a vht értelmében a Lipována lakp. javára 501 kor. 20 fill., 190 kor. tőke s jár. ere-jéig. — a Huszarak Ágoston ja-vára 270 kor. 50 fill. tőke s jár. erejéig is kitűztetik.

Lippán, 1909. évi december hó 18-án.

Orosz László,
bir. végrehajtó.

4879

**Nagymennyiségű
pléh-pánt
és
maculatura
jutányos áron
eladó.**

**Könyvkötészetünkben
tanulóleányok
3 korona kezdőfizetéssel
felvétetnek.**

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

**Megnyilt
MONDORLAK-CSICSÉREN
az első cementáru gyár
hol is beocsini cementből kuteső, hid, át-
eresz, hideoső fej, vályu, vizeskád, téglá és
fedőcserép kapható a legjutányosabb árban
Első mondorlak-csicséri ce-
mentáru gyára, kavics és
homokbánya.**

121